

Z9/25. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 25.3.2025

6. Návrh Akčního plánu na období 2024-2026 Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026

Anotace

Obsahem předkládaného materiálu je návrh Akčního plánu Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2024-2026. Akční plán byl zpracováván za dalšího zapojení místních aktérů integrace, kteří se podíleli na tvorbě samotné Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026 (schválena na zasedání Zastupitelstva města Brna č. Z8/19 dne 8. 9. 2020). Celkem se jednalo o více než 100 místních aktérů integrace cizinců, kteří pomohli definovat aktivity k realizaci pro roky 2024-2026 které budou mířit zejména na: 1) systematizaci a zefektivnění činností v oblasti vzájemné spolupráce aktérů integrace, 2) podporu zjišťování, vyhodnocování, šíření informací a dat o cizincích a pro cizince žijících ve městě, 3) další rozvoj interkulturní práce a integračních služeb na území města, 4) podporu veřejných institucí v komunikaci a práci s cizinci, 5) přenos fungující dobré praxe ze zahraničí.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

1. schvaluje

- Akční plán na období 2024-2026 Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026, který tvoří přílohu č. ... tohoto zápisu

Stanoviska

Rada města Brna materiál projednala na své schůzi č. R9/124 konané dne 19. 3. 2025.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

PaedDr. Jan Polák CSc.

vedoucí odboru - Odbor sociální péče

17.3.2025 v 16:04

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Jiří Kučera

vedoucí úseku - 1. úsek

18.3.2025 v 10:38

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 1
Obsah materiálu	2 - 2
Důvodová zpráva	3 - 4
Příloha k usnesení (Akcni_plan_2024-2026_FIN_26.2.2025.pdf)	5 - 82

Důvodová zpráva

Volným orgánům statutárního města Brna je tímto materiálem předkládán návrh **Akčního plánu Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2024–2026** (dále jen Akční plán), jehož tvorba byla náplní jednoletého projektu „Integrace cizinců ve městě Brně V.“ (realizovaného v roce 2024), podávaného v rámci Systému výzev na výdaje realizované v rámci projektů obcí na podporu integrace držitelů dočasné ochrany na lokální úrovni v roce 2024 Ministerstva vnitra ČR.

Nositelem projektu za statutární město Brno byl v souladu s Metodikou implementace projektů (spolu)financovatelných z evropských fondů a národních programů **Odbor sociální péče MMB**. Návrh Akčního plánu, v případě jeho schválení, umožní pokračovat v činnostech směřujících k naplňování priorit Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026, kterou v září 2020 schválilo Zastupitelstvo města Brna. V roce 2021 byl zpracován první Akční plán Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2021–2023, jenž v roce 2021 schválilo Zastupitelstvo města Brna a byl v roce 2022–2023 implementován formou konkrétních kroků a aktivit.

V souladu se **Strategií integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026**, v návaznosti na **vyhodnocení Akčního plánu** Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2021–2023 a v součinnosti s místními aktéry integrace (zapojilo se více jak 100 osob) byl vypracován **návrh návazného Akčního plánu pro roky 2024–2026**. Dokument podrobně specifikuje návrhy opatření a aktivit v oblasti integrace cizinců tak, aby je bylo možné realizovat a vyhodnocovat a celkově vedly k naplňování dlouhodobých cílů strategie.

Tvorba nového akčního plánu proběhla **ve třech fázích**. První fáze se zaměřila na analýzu aktuální situace integrace cizinců ve městě, identifikaci klíčových problémů, zahrnovala dokumentovou analýzu, fokusní skupiny a rozhovory s aktéry integrace. Popsáno bylo deset hlavních problémů, kterým je potřeba se v místním prostředí v následujícím období věnovat. Ve druhé fázi byly tyto problémy diskutovány v rámci Integrovaných platform a byly navrženy konkrétní aktivity. Ve třetí fázi bylo definováno **19 aktivit** rozdělených do čtyř prioritních oblastí:

- Zajištění podmínek pro efektivní strategii integrace;
- Podpora informovanosti;
- Formulování nástrojů a řešení;
- Kvalita a efektivita integračních služeb.

Jednotlivé aktivity se zaměřují zejména na:

- Systematizaci a zefektivnění činností v oblasti vzájemné spolupráce aktérů integrace.
- Podporu zjišťování, vyhodnocování, šíření informací a dat o cizincích a pro cizince žijících ve městě.
- Další rozvoj interkulturní práce a integračních služeb na území města.
- Podporu veřejných institucí v komunikaci a práci s cizinci.
- Přenos fungující dobré praxe ze zahraničí.

Komise sociální materiál projednala dne 11. 3. 2025.

Hlasování: 9 – pro, 0 – proti, 1 – se zdržel/ ze 13 členů. Usnesení bylo přijato.

Mgr. Vobořil	Ing. Brzobohatý	Ing. Bohuňovská	Marek. Svitavský	Mgr. Dubová	MUDr. Gruberová	PhDr. Krytinař	Mgr. Novotný	Petr Kubeš	PhDr. Karnet	Ing. Suchý	Ing. Svobodová	Martin Černý
--	pro	pro	z	pro	pro	pro	--	pro	pro	pro	pro	--

Z9/NM/12. zasedání Výboru pro národnostní menšiny ZMB dne 06. 03. 2025

12/14 Návrh Akčního plánu na období 2024–2026 Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026

Výbor pro národnostní menšiny ZMB doporučuje Zastupitelstvu města Brna

s c h v á l i t

- Akční plán na období 2024–2026 Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026.

Hlasování: 17-pro, 0-proti, 0-se zdrželi/z 19 členů

Usnesení bylo přijato

Mgr. Monika Lukášová	Mgr. Břetislav Štefan	JUDr. Michal Chládek MBA	Mgr. Zdeňka Dubová	PhDr. Martin Krytinář	Bc. Tomáš Kaláček	Akop Chodžajan	Mgr. Oleg Beznosik	Evangelos Liolios	Mgr. et Mgr. Iryna Zabiaka,	Liudmyla Pinchuk	Ing. Monika Fazekas
pro	pro	pro	pro	pro	-	pro	pro	pro	pro	pro	pro

Ljubov Vondroušková	Ing. Truong Cong Su	Mgr. Petr Stavinoha	Ing. Miroslav Strmiska	Miroslav Zima	Žaneta Plachetková	Mgr. Judita Gušťařiková
pro	-	pro	pro	pro	pro	pro

Rada města Brna materiál projednala na schůzi č. R9/124 konané dne 19. 3. 2025.

Akční plán

na období 2024–2026

Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026

Tolerantní, mezinárodní a soudržné
město, které nás spojuje

Dokument byl zpracován v rámci projektu „Integrace cizinců ve městě Brně V.“ podpořené finančními prostředky z dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni v roce 2024. Poskytovatelem prostředků ze státního rozpočtu na realizaci projektu je Ministerstvo vnitra České republiky.

Obsah

Strategie integrace	1
První Akční plán na období 2021–2023 a jeho vyhodnocení	3
Výsledky evaluace	4
Druhý Akční plán na období 2024–2026	6
Tvorba Akčního plánu na období 2024–2026	8
1. Fáze: tvorba a analýza dat týkajících se problematických oblastí	8
2. Fáze: diskuze s aktéry integrace o identifikovaných problémech	8
3. Fáze: formulace aktivit pro nový akční plán	8
Identifikované problémy	9
Sumář aktivit akčního plánu	16
Časový plán	17
A. Zajištění podmínek funkčnosti strategie	18
B. Podpora informovanosti	31
C. Formulování nástrojů a řešení	42
D. Kvalita a efektivita integračních služeb	54
System řízení	63
System monitoringu a vyhodnocování aktivit	65
Použité zkratky	66
Příloha	67
Výstupy ze skupinových diskuzí nad identifikovanými problémy	67

Strategie integrace

Na podzim roku 2020 byla Zastupitelstvem města Brna na základě práce odborníků a zástupců řady úřadů, organizací a širokého spektra místních aktérů integrace schválena **Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026**. Tato strategie je v souladu s klíčovými strategiemi na národní, regionální a lokální úrovni. Naplňuje cíle stanovené ve **strategii #brno2050** pro hodnotu Mezinárodní město: Brno se jako mezinárodní město vyznačuje rozmanitostí a otevřeností k lidem z různých zemí, etnických skupin a kultur. Svoji tolerantností přitahuje cizince, kteří se chtějí podílet na rozvoji města, a díky promyšlené strategii zajišťuje jejich úspěšnou integraci do místní společnosti. Zejména vytváří komplexní systém a vhodné podmínky pro přijímání a integraci cizinců.¹

Součástí Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026 bylo vymezení vize a cíle, popis souladu s dalšími dokumenty, určení klíčových principů a východisek, stanovení postupu jejího naplňování, přehled základních dat o cizincích a zejména výčet priorit a dílčích cílů. **Jedná se o strategický dokument, který vytvořil prostor pro to, aby byly společně s lidmi různých oborů a názorů stanovovány priority a dílčí cíle integrace v rozvíjejícím se otevřeném a mezinárodním městě, které poskytnou nejvyšší možný standard úrovně života a služeb pro všechny jeho obyvatele** a vytvoří dobré podmínky pro formulování a zavádění smysluplných integračních nástrojů a řešení do praxe. Ukazuje cestu k **naplnění vize, kterou je Brno jako otevřené, tolerantní, rozvíjející se, bezpečné, kosmopolitní a soudržné město, které jeho obyvatele spojuje a zvyšuje kvalitu jejich života**. Text strategie je dostupný na webových stránkách MMB.²

1

Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026 uvádí následujících **deset klíčových hodnot**, jimiž se má řídit po celou dobu svého naplňování:

- Zapojme do procesu všechny (participace)
- Předcházejme vzniku problémů (prevence)
- Nebojme se pojmenovat problémy a hledat řešení (identifikace problémů a řešení)
- Vycházejme z dat, ne z domněnek (evidence)
- Zapojme do integrace veřejné i soukromé instituce (mainstreaming)
- Dejme příležitost všem aktérům (zmocňování)
- Vyhýbejme se stereotypům a klišé
- Nepodceňme důležitost sociálních vztahů
- Řiďme a ovlivňujme proces integrace
- Mějme informace a hodnotme (evaluace)

¹ Primárním cílem je lákat a udržet ve městě kvalifikované cizince. Dílčím cílem jsou a) vytvořit komplexní systém služeb a mechanismů ve veřejném, soukromém i neziskovém sektoru pro přijímání a integraci cizinců a b) Posílit systém školství umožňující dětem cizinců studovat na základních a středních státních školách a českým dětem získat vzdělání v cizím jazyce. Významnými prioritami jsou: A2 Usnadnit úřední formality a A3 Podpořit dlouhodobou integraci cizinců v Brně.

² Dostupné v českém a anglickém jazyce na: <https://socialnipece.brno.cz/sluzby-mesta/publikace-vydane-odborem-socialnim-magistratu-mesta-brna/>

Práce na cíli strategie integrace **vyžaduje spolupráci a zapojení celé řady aktérů** působících ve městě. Vzájemné propojování a rozvoj spolupráce je předpokladem pro úspěšné plnění dílčích cílů strategie a vytváření funkčních integračních nástrojů a postupů. Nelze jich dosahovat izolovanými snahami, ale **koordinovanou součinností aktérů**, jimiž jsou: organizace a instituce – organizace samosprávy, státní správy, nevládní a další, které se integrací zabývají a s větší či menší intenzitou ji řeší ve své praxi, cizinci – legálně pobývajícím cizincům vymezením zákonem č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a veřejnost – obyvatelé města Brna.

Strategie integrace se **zavázala**, že **nejdříve podpoří vytvoření podmínek pro společnou práci**, následně povede ke **hledání důležitých témat**, a nakonec k **nalézání vhodných řešení**, která budou vyhodnocována a šířena dál. Poukázala na to, že je **nutné určit, kdo bude formálně postup prací řídit a jakým způsobem do něj budou zapojeni místní aktéři integrace – tedy organizace samosprávy, státní správy, nevládní a další, cizinci i veřejnost**. Společná práce má vést k tomu, že město bude umět zjišťovat, co je potřeba řešit, s jakou naléhavostí a jakým způsobem, což **vyžaduje mít o situaci přehled, disponovat přesnými daty a informacemi, umět situace vyhodnocovat a správně identifikovat výzvy a témata, jimiž se bude strategie podrobně zabývat**. Ne vždy jsou řešení po ruce, proto je nutné se zabývat tím, jak na výzvy a témata reagovat a hledat konkrétní, funkční a srozumitelná řešení. **Neobejde se to bez inovativních přístupů** – tvorby případových řešení a dobrých praxí, které povedou k pozitivním změnám ve prospěch všech obyvatel města. **Potřebné jsou podpora veřejných institucí, rozvíjení kvality a efektivity navrhovaných integračních služeb a zapojování cizinců a dalších aktérů do aktivit a dění ve městě. Musí být zřejmé, jaké výsledky a jaký společenský užitek strategie přináší**. Je potřeba mít na vědomí, že integrace není stav, kterého máme dosáhnout, ale proces, o který je potřeba kontinuálně dbát a neustále udržovat otevřený vůči novým výzvám.

2

Největší hrozbu pro naplňování strategie integrace kromě nezajištění potřebné organizační a procesní podpory představuje rozpadnutí se celku do mozaiky izolovaných vzájemně nepropojených aktivit, jejichž výsledky nejsou sdílené, a tím pádem i užitečné pro všechny obyvatele města.

První Akční plán na období 2021–2023 a jeho vyhodnocení

Strategie integrace byla zpracována na obecné úrovni. Zavázala se k tomu, že bude naplňována formou **dvou po sobě jdoucích tříletých akčních plánů**, jejichž implementace bude vyhodnocena. Vymezila čtyři prioritní oblasti, na které navazují akční plány. Jedná se o:

- A. Zajištění podmínek funkčnosti strategie
- B. Podporu informovanosti
- C. Formulování nástrojů a řešení
- D. Kvalitu a efektivitu integračních služeb

Vytvoření **prvního akčního plánu** navázalo na proces, který byl uplatněn již při tvorbě Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026. Nejdříve byly stanoveny okruhy témat k diskusi a vzniklo osm pracovních skupin. Do moderovaných diskusí se zapojily desítky účastníků a skupiny se opakovaně setkávaly, proběhlo i shrnující veřejné setkání.

První Akční plán na období 2021–2023 navázal na předchozí skupinové práce, zužitkoval potenciál spolupráce místních aktérů integrace a přinesl návrh konkrétních aktivit. Po vyhodnocení tvrdých dat, skupinové práce, pojmenování silných a slabých stránek, se řízené diskuse aktérů integrace v roce 2020 soustředily na osm vybraných klíčových témat, u nichž bylo evidentní, že se na nich aktéři shodli a považovali za nutné se jim věnovat. Diskuse se zaměřily nejen na popis problémů, jejich obsahů, ale důsledně na hledání a pojmenovávání jejich příčin.

Plán vznikl podle tzv. desatera pro strategii, které bylo dříve definováno ve Strategii integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026 a po expertním posouzení členů Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, který je zároveň řídicí skupinou Strategie, a následně i aktérů integrace, kteří se v minulosti zapojovali do skupinových prací nebo jiných činností na poli integrace, byl finalizován výsledný text Akčního plánu 2021–2023. Výsledkem byl návrh **27 aktivit podřazených pod čtyři prioritní oblasti**. Jednalo se o:

Zajištění podmínek funkčnosti strategie
Identifikace sítě aktérů v oblasti předškolního a základního vzdělávání dětí
Identifikace potenciálu zaměstnavatelů ke spolupráci v oblasti integrace
Rozvoj dovedností v oblasti facilitace a síťování u členů integrační platformy
Konceptualizace rolí, činností a působnosti Poradního orgánu v procesu koordinace aktérů integrace
Rozvoj integrační platformy a propojování aktérů integrace

Podpora informovanosti
Kontinuální zjišťování a vyhodnocování dat o cizincích v Brně
Analýza potřeb rodičů, žáků a pedagogů
Semináře pro pedagogy
Vytvoření informačního portálu o výuce českého jazyka pro dospělé
Vznik informačního portálu Brno mezinárodní město
Informovanost cizinců o prevenci a zdravém životním stylu, zvýšení dostupnosti péče
Návrh poradenství a programů pro posílení prevence

Formulování nástrojů a řešení
Zpracování kompetenčního modelu pedagoga a rodiče
Mentoring rodičů dětí s OMJ
Informační balíček pro rodiče o systému vzdělávání dětí a odborné poradenství pro rodiče
Tripartitní schůzky rodič – žák – učitel
Zapojování dětí do volnočasových aktivit
Doučování dětí s OMJ
Vrstevnický peer program pro nově přichozí děti
Další vzdělávání zaměstnanců veřejných institucí
Zavádění mainstreamingu do praxe veřejných institucí
Interkulturní práce jako podpora veřejných institucí
Program pro podporu partnerů cizinců a cizinek
Podpora začínajících podnikatelů a podnikatelek
Rozvoj pracovně-právního poradenství pro cizince
Kvalita a efektivita integračních služeb
Systematické zvyšování kvality služeb
Přehled a síťování „integračních“ služeb poskytovaných ve městě Brně

Výsledky evaluace

V roce 2023 byly implementace a výsledky Akčního plánu Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2021–2023 vyhodnocovány. **Z evaluace vyplynulo, že:**

- Z celkových 27 aktivit **nedosáhly cíle/výstupů pouze 2, oba se týkaly podpory informovanosti.**³
- Největší dopady byly v oblastech **kvality a efektivity integračních služeb a formulování nástrojů a řešení.**
- Většina aktivit disponovala výsledky/výstupy, což je s ohledem na podmínky překvapivě dobré, ale **ne vždy se ale o nich v prostředí ví, jsou málo navzájem sdílené a využívány či dále šířené.**

4

Je zřejmé, že celou dobu plnění Akčního plánu pro roky 2021–2023 pokrývaly zcela nestandardní události, které nutily aktéry integrace spíše reagovat na dění vyvolané vnějšími vlivy, improvizovat a zaměřovat se na především na zvládnutí nových neobvyklých situací vymykajících se běžnému standardu a vytyčenému plánu. Přibližně polovina doby plnění akčního plánu probíhala ve výjimečné situaci, kdy byla přijímána celá řada opatření a omezení v důsledku šíření nemoci covid-19. Ta měla rovněž zásadní dopady na proměny mobility a chování lidí – jak aktérů integrace, tak i cizinců samotných. Objevovaly se různé improvizované postupy, pozornost se zaměřila na situace ovlivněné pandemií, omezily se skupinové aktivity, probíhalo distanční vzdělávání, lidé byli zatlačeni do svých domácností a mnozí cizinci se stali ještě hůře dosažitelní než dříve. Druhá polovina období plnění akčního plánu byla zase poznamenána nutností orientovat se na zvládnutí krizové situace ve městě v důsledku nucené migrace v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině.

I za zmíněných podmínek první akční plán zaznamenal vysokou míru dosažení plánovaných cílů. **Největší dopady byly zaznamenány v oblastech kvality a efektivity integračních služeb a**

³ Vytvoření informačního portálu o výuce českého jazyka pro dospělé a informačního portálu Brno mezinárodní město.

formulování nástrojů a řešení. Velmi dobrých výsledků bylo dosaženo v oblasti služeb zaměřených na prevenci. Aktivity měly rovněž dobrý vztah k dílčím cílům, **jsou relevantní**, a to i ty, které se objevily v důsledku uprchlické krize.

Evaluace dále ukázala, že:

1. **Většina aktivit disponuje výsledky/výstupy**, což je s ohledem na podmínky, v nichž byly aktivity realizované, až překvapivě dobré, **ale ne vždy se ale o nich v prostředí ví**, jsou málo navzájem sdílené a využívány či dále šířeny (pozorujeme dobré individuální výkony, koncentraci zajímavých výsledků a nabytých zkušeností, ty ale v širším celku zanikají, nešíří se, nevyužívá se jejich potenciál). **Objem realizovaných aktivit poukazuje na značný a využitý potenciál prostředí** aktérů integrace a velký rozsah aktivit, **o nichž ale aktéři mnohdy navzájem nevědí**. Chybí větší sdílení výsledků a jejich propagace. Minimální je advokační práce.
2. Výše zmíněné poukazuje na významný limit naplňování Strategie integrace – aktéři integrace sice dosahují dobrých individuálních výkonů, **ale nevidí smysl ve společných postupech**. To **limituje „přesahové“ aktivity a synergie**, např. v oblasti týmové a mezilidské synergie (kreativnější a efektivnější řešení problémů díky různorodosti myšlenek a přístupů), v oblasti větší vzájemné motivace a motivace a emoční podpory díky pozitivnímu vlivu skupiny, sociální synergie (výhody spolupráce plynoucí z dobrých vztahů, sdílené komunitní vize, nabízení komunitních projektů díky sdíleným hodnotám), ekologické synergie (zapojování nových zajímavých aktérů), inovativní synergie (vytváření nových služeb) a strategické synergie (advokační aktivity, propagace, působení na veřejnost, vytváření vlivových aliancí). Malý smysl pro spolupráce se promítá i do nižšího ztotožnění se s cíli Strategie integrace. Proto je potřeba podporovat **ztotožnění se s principy společné práce** a rozvíjet spolupráce v intencích společných principů a sdílených cílů.
3. Je **potřeba zohlednit zásadní dopady proměny mobility a chování lidí** – jak aktérů integrace, tak i cizinců samotných **v důsledku příchodu a pobytu ukrajinských uprchlíků** v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. Tato uprchlická migrační vlna ukázala na řadu nových výzev a potřeb ve městě, které budou provázet dlouhodobé změny a dopady. V prostoru se objevili noví aktéři a nové zkušenosti, pozměnila se celková situace – to je potřeba reflektovat a do procesu integrace přizvat „nové“ aktéry.
4. **Problematické jsou výstupy a dopady, kde je nutná spolupráce a propojení různých aktérů** integrace a jejich perspektiv. **Není využívána synergie** jednotlivých výkonů. Náročnost a absence větších spoluprací omezuje dopady aktivit, měl by být **posílen proces koordinace procesu integrace na všech úrovních** – zejména na úrovni síťování a propojování aktérů integrace a poradního orgánu. Je potřeba předem **aktivity více projednávat/designovat**, aby byly výstupy i dopady aktivit zřetelnější a **udržovat kontakt s realizátory aktivit** v průběhu plnění akčního plánu.
5. Klíčovým nástrojem je **interkulturní práce**, které je potřeba dále věnovat pozornost a rozvíjet ji. Interkulturní práce má mnoho významných přínosů, zejména v oblasti propojování různých perspektiv (zejména mezi cizinci a veřejnými institucemi) a šíření povědomí o problémech cizinců.

Druhý Akční plán na období 2024–2026

Návazný v pořadí **druhý Akční plán pro roky 2024–2026** přichází s návrhy aktivit v oblasti integrace cizinců v takové podobě, aby je bylo možné následně vyhodnocovat. Vymezuje rovněž kroky, které musí být vykonány, aby bylo dosaženo cílů integrace. Obsahuje potřebné náležitosti, které jsou důležité pro rozdělení práce a dosažení vytyčených priorit – seznam kroků (aktivit), přiřazení odpovědnosti za konkrétní aktivity, časový horizont a hlavní milníky, termíny plnění konkrétních aktivit, přiřazení zdrojů k jednotlivým aktivitám, další podmínky, omezení a rizika nutné pro splnění cílů a popis cílů a způsobu jejich dosažení.

Akční plán pro roky 2024–2026 zohledňuje značnou proměnu spektra cizinců zejména v posledních dvou letech. Byl zpracováván s podporou místních aktérů integrace a zaměřil se na hledání řešení významných problémů, které aktéři v prostoru města pozorují.

Akční plán je strukturován a barevně odlišen podle čtyř prioritních oblastí Strategie integrace:

6

U každé aktivity je uveden její název, charakteristika, vztah k prioritní oblasti a dílčímu cíli. Následuje bližší specifikace aktivity v podobě tabulky.

Struktura tabulky pro specifikaci aktivit:

Název aktivity	
Realizátor: aktéři realizující podstatnou část dané aktivity	Spolupracující subjekty: aktéři podporující realizaci, zapojené organizace řešící dílčí části aktivity
Garant: aktér, který má danou aktivitu v kompetenci, nebo garantuje, podporuje či mentoruje její realizaci, nemá však přímou odpovědnost	Způsob zapojení aktérů: specifikace činností, resp. typů činností, do kterých budou aktéři zapojeni
Předpokládané náklady: odhad finančních prostředků potřebných k provedení aktivity	Období realizace: uvedení plánované doby realizace aktivity

Stakeholders: uživatelé výsledků, kategorie aktérů, jejichž situaci aktivita ovlivní a přinese jim užitek	Výstup: formulování podoby dosaženého výstupu/výsledku
Vyhodnocení aktivity: způsob vyhodnocení aktivity (vyhodnocení procesů a dopadů vhodnou formou evaluace)	Rizika: potenciální překážky při realizaci aktivity bránící dosažení výsledku

Tvorba Akčního plánu na období 2024–2026

V procesu tvorby nového akčního plánu byly realizovány tři na sebe navazující fáze výzkumných činností. Tyto fáze byly systematicky zaměřeny na analýzu dat o aktuální situaci ve městě, identifikaci a popis klíčových problémů a formulaci konkrétních aktivit.

1. Fáze: tvorba a analýza dat týkajících se problematických oblastí

První fáze se soustředila na získání komplexního přehledu o současném stavu integrace cizinců a identifikaci hlavních problémů. Byla provedena:

- **Analýza dokumentů (sekundární analýza dat).** Systematické zpracování strategických materiálů, zápisů pracovních skupin, evaluace předchozího akčního plánu, projektových záměrů, dat o imigrační situaci (vč. výzkumů) a dalších podkladů týkajících se integrační politiky na úrovni města, kraje a státu. Tato analýza poskytla rámec pro pochopení stávajících přístupů a strategií a uváděných problémů.
- **Fokusní skupina s interkulturními pracovníky.** Byla zaměřena na sdílení zkušeností a praxe interkulturních pracovníků při práci s cizinci a identifikaci jejich potřeb a současných výzev.
- **Kvalitativní polostrukturované rozhovory s významnými aktéry integrace.** Diskuse se zástupci institucí a organizací zapojených do integrační politiky, jejichž cílem bylo popsat současný stav spolupráce, efektivitu služeb a problémy v oblasti integrace.
- **Rozhovory s „gatekeepery“ komunit.** Polostrukturované rozhovory s představiteli jednotlivých cizineckých komunit, jejichž cílem bylo identifikovat potřeby, zkušenosti a výzvy specifické pro různé skupiny a kategorie cizinců v Brně.

Na základě této fáze bylo **zformulováno deset hlavních problémů.**

2. Fáze: diskuze s aktéry integrace o identifikovaných problémech

Ve druhé fázi byly identifikované problémy prezentovány a diskutovány během setkání Integrační platformy platformy (25. listopadu 2024). Zaměřila na získání návrhů řešení (jak můžeme reagovat na problémy) prostřednictvím participativní metody World Café. Diskuze rozvinula formulované problémy a vedla k jejich většímu porozumění v rámci skupinových interakcí. Aktéři měli obtíže k návrhu aktivit přiřazovat ty, kteří by je mohli či měli realizovat.

3. Fáze: formulace aktivit pro nový akční plán

Na základě předchozích výstupů byly formulovány konkrétní aktivity a zahrnuty do čtyř prioritních oblastí. Každá aktivita byla podrobně rozpracována z hlediska základní charakteristiky, očekávaných výstupů, vztahu k prioritním oblastem a vazby na dílčí cíle integrační politiky.

Tento strukturovaný přístup zajistil, aby návrh akčního plánu vycházel z aktuálních potřeb a zkušeností zapojených aktérů i cizinců a reflektoval reálné možnosti jejich implementace.

Základní data a fakta o cizincích

Struktura obyvatel města Brna podle státní příslušnosti
(30. 11. 2024)

- občané ČR (337 077)
- občané Slovenska (8 890)
- ostatní cizinci (54 599)

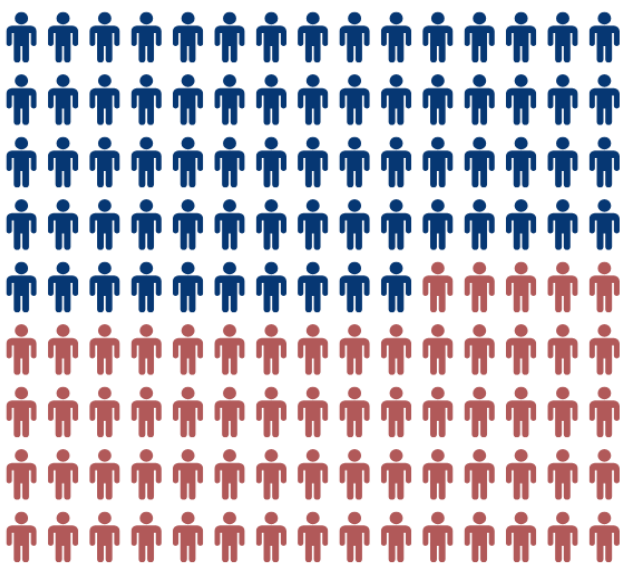
Cizinci v Brně podle státní příslušnosti
(30. 11. 2024)

- Ukrajina (33 041)
- Slovensko (9 571)
- Vietnam (2 996)
- Rusko (2 151)
- Indie (1 275)
- ostatní (17 302)

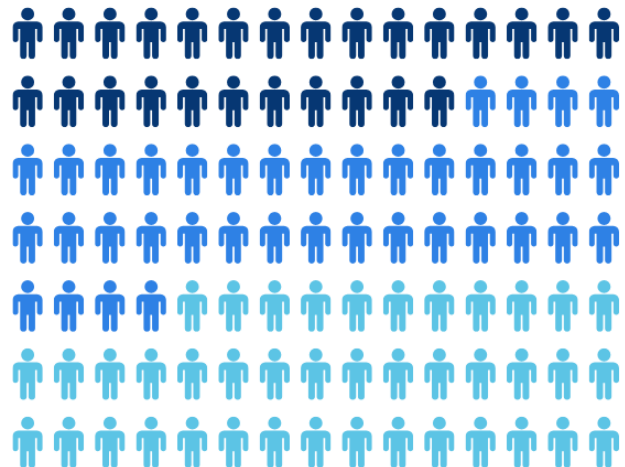
9

Cizinci v Brně podle pohlaví (bez občanů Slovenska)
(31. 12. 2023)

- muži (28 411)
- ženy (26 188)

Cizinci v Brně podle druhu pobytu (bez občanů Slovenska)
(31. 12. 2023)

- trvalý pobyt (13 822)
- přechodný pobyt (20 750)
- dočasná ochrana (22 193)

Zaměstnaní cizinci v Brně (bez občanů Slovenska) (30. 6. 2024)

- Ukrajina (16 237) ● Rumunsko (2 508)
- Rusko (1 958) ● Bulharsko (1 371)
- Maďarsko (1 309) ● Polsko (1 257)
- ostatní (12 918)

Vysoce kvalifikovaní cizinci v Brně (bez občanů Slovenska) (30. 6. 2024)

- Ukrajina (1 774) ● Rusko (1 006)
- Indie (836) ● Polsko (679)
- Rumunsko (648) ● Itálie (540)
- ostatní (7 740)

Cizinci v Brně podle nejvyššího dosaženého vzdělání (30. 6. 2024)

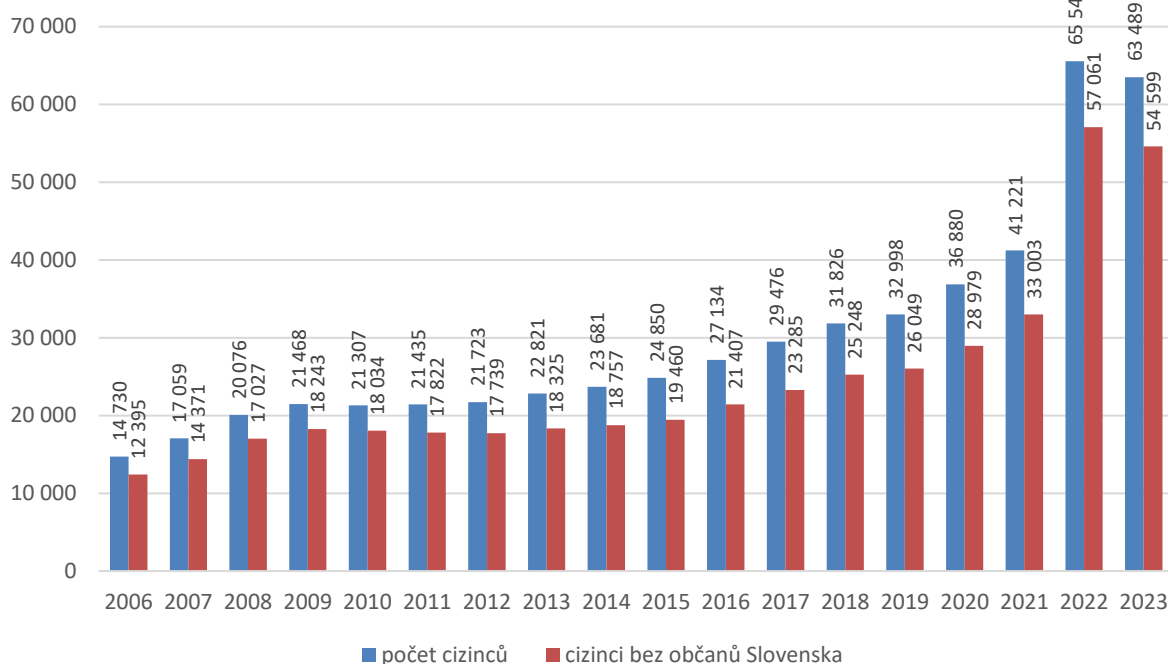
- základní a nižší (13 132)
- střední bez maturity (8 854)
- střední s maturitou (18 122)
- vysokoškolské a vyšší odborné (19 544)

Cizinci na vysokých školách v Brně (31. 12. 2023) 10

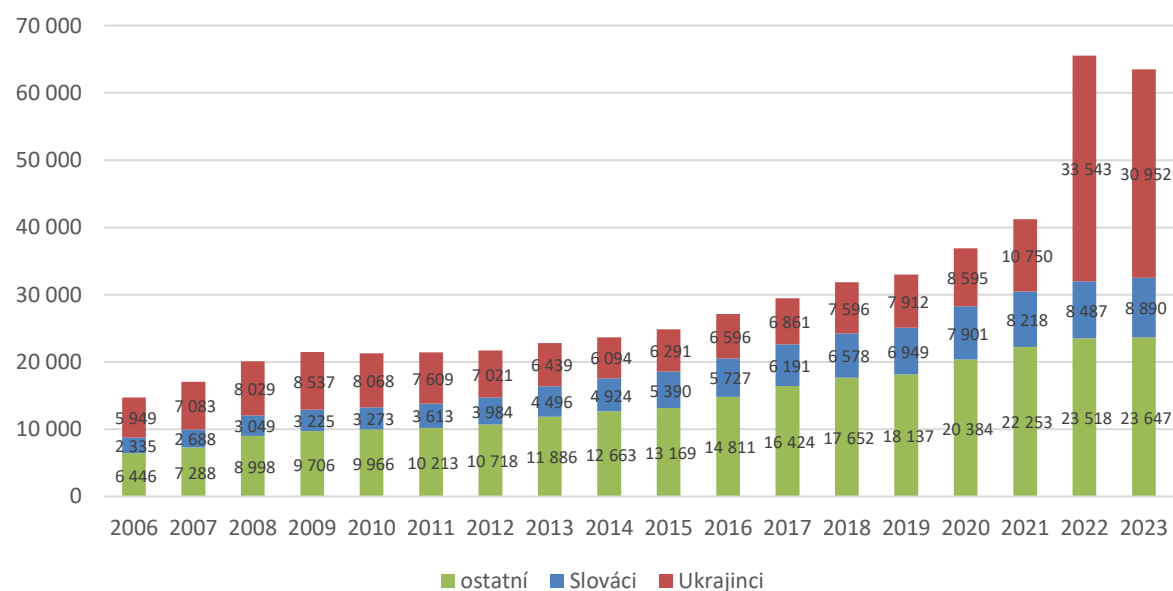

- Slovensko (9 758) ● Ukrajina (1 074)
- Rusko (868) ● Kazachstán (301)
- Indie (199) ● Ostatní (2 745)

Vývoj počtu cizinců, Brno-město, 2006–2023 (k 31. 12.)

Vývoj počtu cizinců, Brno-město, 2006–2023 (k 31. 12.)

Identifikované problémy

V procesu tvorby nového akčního plánu bylo identifikováno deset problémů:

PROBLÉM 1: Nevyužití potenciálu integrační platformy a Poradního orgánu SMB pro otázky cizinců
PROBLÉM 2: Nedostatečné síťování aktérů integrace a advokacie
PROBLÉM 3: Chybějící přehled o datech na úrovni organizací pracujících s cizinci
PROBLÉM 4: Cizinci nejsou zapojováni do tvorby strategií integrace – nedostatečná participace cizinců
PROBLÉM 5: Chybějící finanční prostředky pro implementaci strategie
PROBLÉM 6: Nevíme, jaké dopady má rostoucí diverzita na život ve městě, jak se v prostoru města projevuje a jaké mají cizinci i stávající obyvatelé města potřeby
PROBLÉM 7: Nové problémy a jevy, které se ve městě vynořují, nejsou dostatečně popsány a podloženy daty
PROBLÉM 8: Paralelní světy, uzavřenost komunit cizinců a Čechů
PROBLÉM 9: Chybějící informovanost (na straně cizinců, institucí i veřejnosti)
PROBLÉM 10: Nepřístupnost všech veřejných služeb pro cizince

12

Bližší charakteristika problémů:

PROBLÉM 1: Nevyužití potenciálu integrační platformy a Poradního orgánu SMB pro otázky cizinců

V roce 2020 byla vytvořena Brněnská integrační platforma (BIP), jejímž cílem je umožnit aktérům integrace participovat na tvorbě politik integrace na úrovni města. Platforma v současnosti funguje jako prostor pro sdílení zkušeností mezi aktéry integrace, nejsou však naplňovány její další dílčí cíle. Nebyly ustanoveny pracovní tematické skupiny, které by se do hloubky zabývaly jednotlivými oblastmi integrace. Platforma v současné době neslouží jako místo pro sdílení know-how mezi aktéry integrace, pro společné plánování, tvorbu projektových záměrů a realizaci konkrétních řešení. Pro to, aby integrace ve městě fungovala a nebyla pouze vyprázdněným pojmem, je ale třeba, aby BIP sloužila jako prostor pro společné pojmenovávání problémů a plánování jejich řešení. Nepostačuje, že slouží jako prostor pro informování o činnostech jednotlivých aktérů. Zároveň by měla být prostorem, kde bude docházet nejen k prezentaci činností aktérů, ale především ke sdílení know-how a spolupráci, která přináší konkrétní výsledky.

Tím pádem se nenaplnuje jedna z rolí Poradního orgánu, který by měl obdržet a dále přenášet témata z integrační platformy a řešit je na systémové úrovni či posouvat dál. Poradní orgán má zajišťovat přenos

informací a podněty směrem k městu (a případně výš), podporovat tvorbu projektů, aktivit a inovativních postupů napříč agendami města, být aktivním činitelem a iniciátorem procesů. Potenciál Poradního orgánu v těchto ohledech není plně využit.

PROBLÉM 2: Nedostatečné síťování aktérů integrace a advokacie

Činnosti a aktivity jednotlivých aktérů integrace nejsou systematicky mapovány a koordinovány. Vzájemná přehlednost o tom, co kdo dělá, je nízká. Prostředí tudíž není transparentní, aktéři často nemají z různých důvodů informace o činnostech a aktivitách, které dělají ostatní a o jejich výsledcích (a to jak organizace, tak veřejné instituce). Spolupracují pouze na základě neformálních vztahů, nové spolupráce vznikají spíše nahodile a výjimečně. To vede často k tomu, že se v některých aktivitách překrývají (podílí se na tom i výzvy programů), zatímco jinde služby chybí.

Vytvořené (často neformální) sítě jsou neprostopupné pro aktéry, kteří se v nich nenachází. Aktéři tvoří menší skupiny, které se jen málo navzájem propojují a komunikují, čímž se připravují o možnost dosahování větších změn a výsledků. Není vytvořena síť propojující všechny aktéry integrace, protože chybí pozice nezaujatého síťáře, který by systematicky a dlouhodobě síťování prováděl a zapojoval široké množství aktérů napříč městem ve prospěch všech. Měl by umět detekovat vznikající problémy a podporovat jejich řešení propojováním všech relevantních aktérů. To se neobejde bez ochoty a otevřenosti aktérů k síťování a sdílení.

V některých tematických oblastech sítě nebyly vytvořeny vůbec, což je problematické. Například chybí koordinace práce s ohroženou (nejen) ukrajinskou mládeží, neexistuje mechanismus, který by ve spolupráci s integračními organizacemi začleňoval mládež s migrační zkušeností do mainstreamových sociálních služeb, které disponují potřebným know how. To může vést k tomu, že problémy spojené s touto mládeží budou přehlíženy nebo jejich řešení nebudou dostatečná.

Zároveň nejsou navázána propojení mezi organizacemi v terénu a vyššími úrovněmi vládnutí, což vede mimo jiné k tomu, že se přímá práce se cyklí v opakovaných řešeních problémů, které je potřeba řešit na systémové úrovni. Aktéři integrace téměř neovlivňují decision-makers (ty, kteří rozhodují) na úrovni města a kraje a ti zároveň neznají výsledky jejich práce.

PROBLÉM 3: Chybějící přehled o datech na úrovni organizací pracujících s cizinci

Neexistují přesná data o celkových počtech cizinců, kteří využívají sociální a integrační služby na území města Brna. Nevíme, jaké skupiny cizinců využívají jaké sociální a integrační služby, jaké problémy tyto skupiny řeší, v jakých městských částech se nachází apod. Pokud není známo, kolik cizinců využívá jaké konkrétní sociální a integrační služby, nemohou být správně nastavovány systémy podpory a konkrétní integrační strategie. Zároveň chybí transparentnost ve fungování služeb, což ztěžuje koordinaci a synergické nastavování služeb na území města, podporuje vznik mýtů a vzájemné nedůvěry. Organizace pracující s cizinci by měly mít nastavený mechanismus vykazování dat o práci s cizinci, tato data by měla být transparentní (podobně jako např. data sociálních služeb) a měla by být využívána pro zefektivňování a zkvalitňování integračních služeb, nikoli „jen“ pro marketing.

PROBLÉM 4: Cizinci nejsou zapojováni do tvorby strategií integrace – nedostatečná participace cizinců

Cizinci žijící v Brně nejsou dostatečně zapojováni do procesu tvorby integrační strategie města, nejsou přizváni k dialogu a při nastavování integračních procesů a služeb. Pokud cizinci nejsou aktivně přizváni k diskusi o integračních službách, strategie často vycházejí z jednostranného pohledu a opírají se

o předpoklady, které neodpovídají skutečným potřebám a problémům cizinců. V důsledku nejsou dostatečně funkční. Zapojení cizinců do těchto procesů by vedlo k jejich aktivizaci, ale zároveň posílení odpovědnosti, sociální integrace, a podpořilo by jejich sounáležitost s městem. Participace cizinců by ukázala, že integrace není jednosměrným procesem, ale oboustranným, na kterém se podílejí všichni. V současné době však chybí podpora občanské angažovanosti cizinců žijících ve městě. Cizinci by neměli být pouze pasivními příjemci opatření, měly by se zapojit do probíhajících participačních aktivit ve městě. Nezapojování cizinců může vést k jejich pokračujícímu vydělování ze společnosti, prohlubování propasti mezi nimi a většinovou společností a následnému utváření paralelních společností, které se integrují pouze minimálně.

PROBLÉM 5: Chybějící finanční prostředky pro implementaci strategie

Jedním z klíčových problémů bránících efektivnímu naplňování Strategie integrace je nedostatek finančních prostředků pro její implementaci. Organizace a instituce, které se podílejí na integraci cizinců a dalších zranitelných skupin, čelí finanční nejistotě způsobené těžko dostupnými zdroji a nysystematickou dotační politikou na úrovni státu. Tento stav vede k řadě negativních důsledků. V první řadě je omezena schopnost aktérů rychle a flexibilně reagovat na nové problémy, které se v městském prostředí objevují. Dalším problémem je ztížená kontinuita a udržitelnost již osvědčených činností a projektů. Mnohé programy a iniciativy, které v minulosti prokázaly svou efektivitu, nemohou pokračovat jednoduše proto, že nejsou systematicky finančně podporovány. To nejen ohrožuje dosažené výsledky, ale také demotivuje samotné aktéry, kteří v těchto oblastech působí, a podkopává důvěru cílových skupin v dlouhodobou podporu. Dotační mechanismy často neumožňují dlouhodobé plánování, protože se zaměřují na krátkodobé projekty a nenabízí stabilitu. Je potřeba mozaiku již existujících finančních zdrojů doplnit.

14

PROBLÉM 6: Nevíme, jaké dopady má rostoucí diverzita na život ve městě, jak se v prostoru města projevuje a jaké mají cizinci i stávající obyvatelé města potřeby

Není známo, jak se ve městě projevuje rostoucí diverzita a jaké jsou potřeby cizinců i stávajících obyvatel města. V současnosti není vytvořen mechanismus, kterým by byla přenášena data o potřebách z terénu. Potřeby cizinců jsou zjišťovány nesoustavně a ojediněle. Není známo, jak jsou cizinci v prostoru města rozmístěni, a jak jejich rostoucí koncentrace v některých městských částech tyto části ovlivňuje. Nevíme, jaké potřeby mají v soužití s cizinci jejich stávající obyvatelé. Není známo, kam je potřeba včas zaměřit pozornost z důvodu podpory harmonického soužití a prevence negativních jevů. Přitom nastavování integračních služeb je závislé na podložených informacích z terénu, které vycházejí z potřeb aktérů integrace – tj. cizinců i místních obyvatel. Bez efektivní terénní práce se integrace umísťuje do míst, kde sídlí organizace (často v centru města) a ne do míst, kde se problémy skutečně vyskytují.

PROBLÉM 7: Nové problémy a jevy, které se ve městě vynořují, nejsou dostatečně popsány a podloženy daty

Současné městské prostředí čelí mnoha nově se objevujícím problémům a fenoménům, které však nejsou dostatečně popsány, analyzovány ani podloženy spolehlivými daty. V průběhu výzkumu bylo identifikováno několik rozvíjejících se problémů (*koncentrace cizinců v městských částech; nové nezacílené komunity cizinců např. Filipínci, Afričani atd.; segregované školy; pracovní vykořisťování; váleční veteráni; domácí násilí; mládež v ulicích; sexuální vykořisťování cizinek a další*). Přestože jsou tyto problémy zmiňovány, zůstávají na úrovni domněnek. Chybí konkrétní, spolehlivá data o rozsahu

těchto problémů, jejich geografickém rozložení v rámci města, rozsahu či dopadech na obyvatele města. Nelze proto s jistotou říci, zda jde o reálné a vážné fenomény, nebo pouze o nepodložené obavy a předsudky vzniklé na základě jednotlivých případů či neúplných informací. Dokud neexistují reálná podložená data / informace o rozsahu problémů, není možné navrhnout žádná efektivní řešení. Bez těchto dat budou řešení formulována pouze na základě domněnek. Řešení postavená pouze na domněnkách mohou být nejen neúčinná, ale také kontraproduktivní a mohla by vést k posilování předsudků.

PROBLÉM 8: Paralelní světy, uzavřenost komunit cizinců a Čechů

Některé segmenty cizineckých komunit (ale i Češi) mají tendenci se uzavírat do sebe. Jiné mají problém navazovat vztahy s majoritou a navazovat dialog mezi cizineckými i náboženskými komunitami navzájem. Cizinecké komunity nedokáží zapojit Čechy do svých aktivit, Češi naopak nedokáží zapojit cizince, i když obě strany o vzájemné sblížení stojí. Chybí prostor, bod setkávání, který toto umožní. Setkávání majority s cizinci by přitom mohlo vést ke vzájemnému porozumění a efektivnější integraci cizinců do české společnosti. Akce zaměřené na integraci často zahrnují pouze cizince, zatímco místní obyvatelé se do nich zapojují minimálně. Do aktivit organizovaných Čechy se nedaří zapojit cizince. Chybí know-how, jak taková setkání vytvářet, aby byla atraktivní a přístupná pro všechny strany.

PROBLÉM 9: Chybějící informovanost (na straně cizinců, institucí i veřejnosti)

Cizinci nemají dostatečné informace o dostupných službách, svých právech a povinnostech a často se ve městě neorientují. Významný potenciál v podpoře integrace cizinců představují také jejich čeští přátelé, kolegové, partneři a další, stejně jako veřejné instituce, které se s cizinci setkávají. Tento potenciál zůstává nevyužit. Informace pro cizince jsou nejednotné, těžko dohledatelné a nepřehledné, mění se, chybějí v jazykových mutacích, nejsou na jednom místě a všechny strany včetně veřejných institucí mají problém zorientovat se v různých životních situacích cizinců. Nedostatečné informace o cizincích má také široká veřejnost. Malá míra informovanosti veřejnosti přispívá ke vzniku mýtů a dezinformací. Tento problém se vyskytuje opakovaně a stále je těžké najít východisko. V prostoru města bylo několik pokusů nedostatečné informovanosti předejít, bohužel problém je stále aktuální. Je načase kriticky dosavadní pokusy zhodnotit, najít příklady dobrých praxí a společně je rozvinout.

PROBLÉM 10: Nepřístupnost všech veřejných služeb pro cizince

Řada veřejných služeb ve městě Brně není automaticky přístupná cizincům, přestože mají na jejich využití nárok. Veřejné instituce neumí do svých služeb zahrnout obyvatele města s odlišným jazykovým a kulturním zázemím, nejsou tedy často zapojeny ani do integrace. Nejsou připraveny komunikovat s cizinci, kteří hovoří anglicky, ani s těmi, kteří se teprve učí český jazyk a dokonale ho zatím nezvládli. Není využit jejich potenciál jako zaměstnavatelů. Do vzájemné komunikace také vstupují kulturní rozdíly ve formě odlišných očekávání a způsobů komunikace a jednání. To staví mnohé bariéry adaptaci cizinců ve městě, a to včetně těch, které se region snaží do města aktivně lákat. Exkluzivní služby pouze pro cizince nejsou samy o sobě řešením. Je třeba ve spolupráci s integračními službami a cizinci rozvíjet stávající veřejné služby tak, aby mohly obsloužit všechny obyvatele města bez rozdílu a aby prvky integrace byly rozptýleny napříč institucemi (mainstreaming). Z druhé strany ani cizinci v Brně často nemají dostatečné informace o službách veřejných institucí a neví, na koho se obracet ve specifických životních situacích. V důsledku se integrace stává obtížnou, a to jak pro tu část cizinců, kteří jsou už ve městě déle, tak zejména pro nově přichozí.

Sumář aktivit akčního plánu

Seznam aktivit podle priorit:

A. Zajištění podmínek funkčnosti strategie
A.1 Rozvoj a revize činnosti Brněnské integrační platformy
A.2 Vytvoření tematických pracovních skupin v rámci Brněnské integrační platformy
A.3 Využití potenciálu Poradního orgánu SMB pro otázky integrace cizinců
A.4 Síťování pro integraci: prohloubení rámce vzájemného propojování
A.5 Vytvoření virtuálních oborových fór pro sdílení informací mezi aktéry
B. Podpora informovanosti
B.1 Zjišťování a vyhodnocování dat o cizincích v Brně
B.2 Soustavné a systematické zjišťování a vyhodnocování potřeb cizinců
B.3 Využití aplikace Smart Migration South Moravia
B.4 Rozšíření již existujících návodů pro cizince mezi aktéry
B.5 Workshopy/vzdělávací programy na téma advokační práce pro organizace pracující s cizinci
C. Formulování nástrojů a řešení
C.1 Případové studie: včasná identifikace nových problémů
C.2 Participativní vytváření scénářů budoucnosti/budoucího vývoje migrace a integrace cizinců v Brně
C.3 Podpora integrace dětí a mladých dospělých
C.4 Metodické ukotvení a rozšiřování interkulturní práce
C.5 Zavedení nástrojů podpory ve vybraných veřejných institucích v komunikaci s cizinci
D. Kvalita a efektivita integračních služeb
D.1 Vytvoření návrhu mechanismu, jak získat přehledná data o uživatelích služeb
D.2 Posilování přístupnosti (mainstreamingu) vybraných kulturních institucí
D.3 Podpora městských částí v organizaci aktivit propojujících majoritu s cizinci
D.4 Buddy program pro nově přichozí cizince

Časový plán

Časový plán aktivit v letech 2024–2026

Rok plnění	2024	2025	2026
A. Zajištění podmínek funkčnosti strategie			
A.1 Rozvoj a revize činnosti Brněnské integrační platformy		X	X
A.2 Vytvoření tematických pracovních skupin v rámci Brněnské integrační platformy		X	X
A.3 Využití potenciálu Poradního orgánu SMB pro otázky integrace cizinců		X	X
A.4 Síťování pro integraci: prohloubení rámce vzájemného propojování			X
A.5 Vytvoření virtuálních oborových fór pro sdílení informací mezi aktéry		X	X
B. Podpora informovanosti			
B.1 Zjišťování a vyhodnocování dat o cizincích v Brně	X	X	X
B.2 Soustavné a systematické zjišťování a vyhodnocování potřeb cizinců		X	X
B.3 Využití aplikace Smart Migration South Moravia	X	X	X
B.4 Rozšíření již existujících návodů pro cizince mezi aktéry		X	X
B.5 Workshopy/vzdělávací programy na téma advokační práce pro organizace pracující s cizinci			X
C. Formulování nástrojů a řešení			
C.1 Případové studie: včasná identifikace nových problémů		X	X
C.2 Participativní vytváření scénářů budoucnosti/budoucího vývoje migrace a integrace cizinců v Brně		X	
C.3 Podpora integrace dětí a mladých dospělých		X	X
C.4 Metodické ukotvení a rozšiřování interkulturní práce	X	X	X
C.5 Zavedení nástrojů podpory ve vybraných veřejných institucích v komunikaci s cizinci		X	X
D. Kvalita a efektivita integračních služeb			
D.1 Vytvoření návrhu mechanismu, jak získat přehledná data o uživatelích služeb			X
D.2 Posilování přístupnosti (mainstreamingu) vybraných kulturních institucí		X	X
D.3 Podpora městských částí v organizaci aktivit propojujících majoritu s cizinci		X	X
D.4 Buddy program pro nově přichozí cizince	X	X	X

A. Zajištění podmínek funkčnosti strategie

AKTIVITA A.1:

NÁZEV:

Rozvoj a revize Brněnské integrační platformy

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Brněnská integrační platforma (BIP) by měla plnit několik rolí – být prostorem pro výměnu a sdílení informací, dosažených výsledků, aktualit (probíhající změny), poskytovat podporu organizacím, měla by se zde odehrávat aktivnější komunikace s aktéry a aktérů navzájem. Zároveň by měla být prostorem, kde bude docházet k pojmenování problémů a výzev, hledání možných řešení, plánování společných projektových záměrů a jejich následná realizace. Prostředí se neustále vyvíjí a mění a platforma by měla být prostorem, kde se informace sbíhají a vznikají náměty a podněty, jak na změny reagovat. Je důležité, aby BIP byla otevřeným a pravidelným nástrojem, jehož výstupy budou mít reálné dopady. Aktivita vytváří prostor pro rozvoj a revizi integrační platformy. Je třeba revidovat stávající členství na platformě, pozvat nové aktéry a rozšířit platformu do širších kruhů – BIP by měla flexibilně reagovat na proměnu aktérů integrace a být otevřená vůči novým stakeholderům, kteří se objevují například v souvislosti s příchodem uprchlíků z Ukrajiny. Integrační platforma by se měla scházet pravidelně (jednou za čtyři měsíce) a mít jasně vymezenou náplň setkání, promyšlený program. Jejím cílem by mělo být nejen informovat a komunikovat, ale také plánovat a realizovat: navrhovat aktivity, domlouvat spolupráci, docházet ke konkrétním činnostem a záměrům. Činnost platformy musí být koordinovaná Referátem pro integraci cizinců Odboru sociální péče Magistrátu města Brna (dále jen OSP MMB) a diskuze musí být facilitovány.

VÝSTUPY:

A. Vytvoření Metodiky péče o Brněnskou integrační platformu a její zavedení do praxe

Metodika popíše, jakým způsobem bude fungovat BIP. Stanoví pravidla pro participaci aktérů, pro řízení a koordinaci práce platformy a vymezení standardy a pravidla jejího fungování. Součástí metodiky bude vymezení pravidel, která zajistí efektivní a transparentní fungování platformy. Zapojení aktérů integrace do platformy bude formalizováno. Projednání metodiky v rámci setkání BIP.

Doporučené minimální standardy: 1) BIP se bude pravidelně scházet minimálně dvakrát ročně, 2) Každé setkání bude mít předem definovaný účel a program, který bude distribuován účastníkům s dostatečným předstihem, aby se mohli na jednání připravit, 3) ze setkání budou pořizovány zápisy, které budou veřejně dostupné, aby i neúčastnící aktéři integrace mohli sledovat projednávaná témata, 4) diskuze na platformě budou facilitovány OSP MMB či jinými facilitátory, čímž bude zajištěna efektivita a konstruktivní průběh jednání, 5) činnost platformy bude řádně vykazována, evaluována a mezi sledované oblasti budou patřit výstupy (např. projektové a společné záměry vzešlé z platformy, návrhy aktivit, spolupráce, synergické efekty, advokační činnost, identifikované problémy a jejich navrhovaná řešení, stejně jako sdílené informace mezi jednotlivými aktéry integrace apod.).

B. Rešerše existujících podobných platform, popis a implementace dobrých praxí jejich fungování

Provedení rešerše činností podobných integračních platform v ČR (i JMK) a v zahraničí s cílem vyhledat inspirace a náměty pro fungování BIP. Zajištění analýzy způsobů nastavení a koordinace existujících platform na lokální, regionální i mezinárodní úrovni, jejich následná implementace včetně testování, zpracování závěrů a doporučení a jejich zavedení do praxe BIP (ideálně začlenění do

metodiky). Vyhledání dobrých praxí rovněž v hybridním fungování platformem jako komplexních informačně – participačních a vzdělávacích nástrojů (EUROCITIES a dalších) ve vztahu zejména k následujícím bodům fungování platformy: (a) participační funkce a vzájemné propojování aktérů, tvorba spoluprací na konkrétních tématech/projektech, (b) vzdělávací funkce (dobré praxe, podpora zvyšování kompetencí členů platformy ve strategických oblastech – komunitní práce, terénní práce, advokacie, síťování, specifická témata v přímé práci atd.), (c) sdílení a šíření informací a d) mechanismy podporující spolupráce, různé druhy synergií a formulování společných výstupů (advokacie, prezentace).

C. Pořádání platformem, harmonizace práce s podobnými platformami, zejména s platformou na krajské úrovni

Vzhledem k existenci různých souběžných skupinových setkání a platformem je potřeba hledat možnosti pro synergie, propojení a tím i začlenění různých činností do stávající integrační platformy (a jejich pravidelných setkávání). Je potřeba vyjednávat a spojovat řadu skupinových setkání, případně diskutovat o harmonizaci či spojení mnohých paralelně probíhajících činností, aby nedocházelo k dublování činností, případně časovému vyčerpání aktérů, kteří musí docházet na řadu setkání, kde se řeší tytéž záležitosti. Výchozím bodem je identifikace a popis činnosti všemožných skupinových setkávání a platformem (schéma, popsání témat), následně hledání a vyjednávání možnosti rozvržení témat mezi platformami a začlenění vybraných témat do platformy. Hledání harmonizace práce s platformou na krajské úrovni – realizovaná Centrem pro cizince Jihomoravského kraje. Písemný výstup o procesu a výsledku harmonizace. Počet setkání BIP.

D. Revize členství

S proměnou prostředí je potřeba revidovat a formalizovat členství v platformě. Na základě toho vytvořit seznam členů, kteří budou pravidelně zváni na setkání. Platforma bude doplněna o nové aktéry, veřejné instituce.

E. Zprostředkování účasti členů na webinářích a vzděláváních

Členům integrační platformy budou zprostředkovávány informace o webinářích/školeních/vzděláváních z ČR zaměřených na různá témata (zápisy do škol, zaměstnávání, zdravotnictví apod.), kterých se budou moci účastnit i cizinci, veřejné instituce.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST A.1:

VYTVORENÍ SILNÉ INTEGRAČNÍ PLATFORMY

Aktivita naplňuje prioritu zajištění podmínek funkčnosti strategie a přímo reaguje na prioritní oblast vytvoření silné integrační platformy. Aby platforma plně naplňovala svůj potenciál, musí plnit úlohy, které jí ve Strategii integrace byly uloženy – plnit nejen komunikační a informační funkci, ale také ideovou, plánovací a realizační. Zároveň by platforma měla dávat podněty směrem k Poradnímu orgánu SMB pro otázky integrace cizinců a dalším zainteresovaným subjektům na regionální úrovni.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

A.1.2 Výběr účastníků platformy, oslovení a motivování ke spolupráci a zapojení.

A.1.5 Tvorba projektových záměrů, aktivit a inovativních postupů ve vazbě na konkrétní téma a vytvoření prototypu řešení.

A.1.6 Realizace konkrétních řešení (včetně jeho vyhodnocení).

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Rozvoj a revize Brněnské integrační platformy	
Realizátor: Poradní orgán statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, Odbor sociální péče MMB	Spolupracující subjekty: členové Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, členové integrační platformy, Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: participace na tvorbě metodiky, rešerších a harmonizace skupinových činností
Předpokládané náklady: 200 tis., zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: členové Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, integrační platforma, cizinci	Výstup: Metodika péče o Brněnskou integrační platformu a její implementace, Rešerše existujících podobných platform, popis a implementace dobrých praxí jejich fungování, Harmonizace práce s podobnými platformami, zejména s platformou na krajské úrovni, Seznam členů
Vyhodnocení aktivity: evaluace výstupů na úrovni implementace	Rizika: malá ochota k harmonizaci a propojování skupinových činností na úrovni aktérů integrace, malý zájem aktérů integrace o participaci na procesech změn

AKTIVITA A.2:

NÁZEV:

Vytvoření tematických pracovních skupin v rámci Brněnské integrační platformy

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Doposud nebyly ustanoveny pracovní tematické skupiny, které by se do hloubky zabývaly jednotlivými oblastmi integrace. Tato aktivita dává prostor k tomu, aby integrační platforma sloužila jako prostor nejen pro sdílení informací, ale také k pojmenovávání problémů, hledání jejich řešení a sdílení know-how. V rámci platformy budou vytvořeny tematické pracovní skupiny, které nebudou organizovány formou plenárních zasedání, ale menších a pravidelnějších workshopů. Cílem těchto pracovních skupin bude identifikace problémů spojených s konkrétními tématy (vzdělávání cizinců, zaměstnávání, právo, bydlení, ale i advokacie, PR, setkávání gatekeeperů apod.), tvorba konkrétních řešení a aktivit. Budou se zde scházet aktéři zabývající se podobnými tématy, kteří budou společně identifikovat problémy a navrhovat řešení. Tematické skupiny by měly být nejen vytvořeny, ale také nadále udržovány a rozvíjeny. Měly by být otevřené a přístupné pro nové aktéry a také pro cizince, kteří by měli dostat prostor se na těchto setkáních podílet. Cizinci by měli být přizváni do tematických skupin prostřednictvím interkulturních pracovníků, kteří by je s možností zapojení obeznámili.

VÝSTUPY:

A. Vytvoření Metodiky práce a podmínek fungování tematických skupin

Metodika pro vytvoření a fungování tematických skupin vymezí rámcová pravidla a strukturu tematických skupin, včetně jejich zaměření (náplně) a odpovědností. Pracovní skupiny by se měly scházet častěji než integrační platforma, nejlépe každý druhý měsíc, jejich fungování by mělo být koordinované a mít jasné výstupy.

B. Sestavení a uspořádání tematických skupin

Sestaveny by měl být minimálně tři tematické skupiny (může se jednat o skupinu gatekeeperů, skupinu zaměřující se na nové a nepopsané problémy a situace, k nimž je málo informací). Výběr témat proběhne na základě vyslovených priorit a potřeb v rámci jednání BIP, případně Poradního orgánu. Významní aktéři integrace i mimo BIP (včetně interkulturních pracovníků) se budou podílet na identifikaci a oslovení klíčových aktérů, kteří budou v pracovních skupinách působit. Do pracovních skupin budou přizváni také cizinci, a to prostřednictvím interkulturních pracovníků. Garanci nad skupinou má člen Poradního orgánu nebo BIP. Pracovní skupinu svolává a řídí. O její práci a výstupech informuje BIP a Poradní orgán. Zázemí pro setkávání zajišťuje MMB. Skupiny budou svolávány a řízeny zvolenými předsedy, jejich výsledky budou dále šířeny.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST A.1:

VYTVOŘENÍ SILNÉ INTEGRAČNÍ PLATFORMY

Aktivita reaguje na dílčí cíle integrační platformy, která by měla sloužit jako prostor pro identifikaci problémů a výzev, jejich popisu ve skupinách a porozumění. V rámci platformy by měly působit

tematické skupiny, které vznikají kolem konkrétních řešených témat. Tyto fungují jako diskuzní skupiny, vnášejí nápady, připravují projektové záměry, aktivity a inovativní postupy v rámci konkrétních témat.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

- A.1.3 Iniciační setkávání tematické skupiny (tematických skupin).
- A.1.4 Identifikace problémů/námětů a jejich popis ve skupině (skupinách) včetně porozumění a hlubšího vhledu.
- A.1.5 Tvorba projektových záměrů, aktivit a inovativních postupů ve vazbě na konkrétní téma a vytvoření prototypu řešení.
- A.1.6 Realizace konkrétních řešení (včetně jeho vyhodnocení).

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Vytvoření tematických pracovních skupin v rámci Brněnské integrační platformy	
Realizátor: Poradní orgán statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, Odbor sociální péče MMB	Spolupracující subjekty: členové Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, členové integrační platformy
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: participace na tvorbě metodiky, účast v tematické skupině
Předpokládané náklady: 350 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: členové Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, integrační platforma, cizinci	Výstup: Metodika práce a podmínek fungování tematických skupin, Sestavení a uspořádání tematických skupin
Vyhodnocení aktivity: evaluace výstupů tematických skupin na úrovni implementace	Rizika: malá ochota účastnit se práce tematické skupiny, obtíže při výběru tématu

AKTIVITA A.3:

NÁZEV:

Využití potenciálu Poradního orgánu SMB pro otázky integrace cizinců

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Poradní orgán statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců je koordinačním, iniciativním a poradním orgánem Rady města Brna pro otázky integrace cizinců. Spolupracuje s celou řadou místních aktérů integrace, kteří jsou zařazeni pod označením „integrační platforma“. Poradní orgán SMB (PO) má přenášet témata z integrační platformy a řešit je na systémové úrovni. Má zajišťovat přenos informací a podnětů směrem k městu (a případně výš), podporovat tvorbu projektů, aktivit a inovativních postupů napříč agendami města, být aktivním činitelem a iniciátorem procesů.

Migrační situace ve městě Brně se výrazně změnila, proto je potřeba uzpůsobit i činnost Poradního orgánu, a revidovat jeho kompetence, které se jeví aktérům integrace jako nejasné. Potenciál Poradního orgánu SMB pro otázky integrace cizinců není plně naplňován. Vyžaduje větší transparentnost, které lze dosáhnout informováním o své činnosti vůči integrační platformě a dalším aktérům. Je potřebná další diskuse ohledně fungování řízení strategie v kontextu samosprávy. Situace je složitější v tom, že se ve městě prolínají postupy a strategie SMB a JMK. O členy PO je potřeba více pečovat a rozvíjet jejich kompetence např. formou vzdělávání v oblasti advokacie.

VÝSTUPY:

A. Využití potenciálu PO SMB

Využití potenciálu PO předpokládá přenášení informací a podněty směrem k městu formou pravidelných reportů, revidování stanov a složení orgánu, nastavení výměny a přenosu informací mezi poradním orgánem a integrační platformou, posílení koordinace a šíření povědomí o činnosti PO.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST A.1:

VYTVOŘENÍ SILNÉ INTEGračNÍ PLATFORMY

Integrační platforma je prostorem, ve kterém se setkávají různí aktéři integrace, komunikují spolu, hledají prostor pro spolupráci, vyměňují si informace, pojmenovávají problémy, které vyvstávají a hledají jejich řešení. Pracuje na bázi znalostní platformy a plní úlohu komunikační, informační, ideovou, plánovací a realizační. Vytváří prostor pro kreativitu, prolínání perspektiv, nápady, návrhy a realizaci konkrétních aktivit. Jedná se o otevřenou názorovou platformu, do které se mohou zapojovat jedinci či organizace, odborníci a specialisté, cizinci i veřejnost. Zúročuje potenciál spolupráce a koncentruje kapacity aktérů integrace do jednoho místa. Platforma úzce spolupracuje s Poradním orgánem statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, který je koordinačním, iniciativním a poradním orgánem Rady města Brna pro otázky integrace cizinců. Přijímá podněty od poradního orgánu, poskytuje své znalostní zázemí a informace o situaci v oblasti sociální integrace ve městě. Může dávat podněty směrem k poradnímu orgánu a dalším zainteresovaným subjektům na regionální úrovni

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

A.1.1 Iniciování vzniku platformy – nastavení rámce spolupráce a koordinace

A.1.5 Tvorba projektových záměrů, aktivit a inovativních postupů ve vazbě na konkrétní téma a vytvoření prototypu řešení.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Využití potenciálu Poradního orgánu SMB pro otázky integrace cizinců	
Realizátor: Poradní orgán statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců	Spolupracující subjekty: členové Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: konceptualizace práce Poradního orgánu
Předpokládané náklady: 150 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: členové Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, integrační platforma	Výstup: efektivnější fungování PO (revize stanov, přenášení informací a podněty směrem k městu formou pravidelných reportů, revidování stanov a složení orgánu, nastavení výměny a přenosu informací mezi poradním orgánem a integrační platformou, posílení koordinace a šíření povědomí o činnosti PO)
Vyhodnocení aktivity: evaluace práce Poradního orgánu, sebehodnocení členů	Rizika: nedosažení shody

AKTIVITA A.4:

NÁZEV:

Síťování pro integraci: prohloubení rámce vzájemného propojování

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Ve městě Brně působí řada poskytovatelů služeb pro cizince, které můžeme označit za integrační – tedy služby, které přispívají k začleňování cizinců do místní společnosti a zaměřují se na naplňování jejich potřeb. Místní aktéři nemají jasno v nabídce služeb, kým jsou poskytovány, v jakém rozsahu, s jakými motivacemi a s jakým obsahem a vizí. Postrádáme celkový obraz o kvalitě a kvantitě integračních služeb. Disponujeme výčtem nejvýznamnějších aktérů, ale spektrum integračních služeb je značné a za poslední dva roky se výrazně proměnilo. Situaci ztěžuje vzájemná nepropojenost služeb. Činnosti a aktivity jednotlivých aktérů integrace nejsou systematicky mapovány a dále šířeny. Aktéři často nemají informace o činnostech a aktivitách, které ostatní dělají (a to jak organizace, tak veřejné instituce), spolupracují pouze na základě neformálních vztahů, nekoordinují se. To vede často k tomu, že se v některých aktivitách překrývají, zatímco jinde služby chybí. Měla by existovat pozice nezávislého síťáře, který bude trvale shromažďovat informace od jednotlivých aktérů a zároveň tyto informace šířit a sdílet s ostatními. Měla by být sbírána data o tom, co funguje a co naopak ne a jaké mají aktéři potřeby. Síťování by mělo být dlouhodobým a strategickým procesem, nikoli jednorázovou akcí a mělo by podporovat vznik nových spoluprací a partnerství. Propojování aktérů integrace je systematickou, plánovanou a promyšlenou činností. Strategie integrace vyžaduje zapojit a aktivizovat množství místních aktérů integrace. Přestože se na první pohled zdá, že se aktéři vzájemně znají, v praxi tomu tak není. Je potřeba cíleně vyhledávat aktéry, kteří nemají vazby na ostatní, jsou nenápadní, případně si ani svou roli a možnost do procesu přispívat neuvědomují.

Nutnou podmínkou pro síťování je určení koordinátora, který bude umět pracovat s pomocí tzv. metody síťování. Síťář by měl vyhledávat potenciální aktéry integrace (v závislosti na migrační situaci), propojovat je, monitorovat jejich potřeby a navrhnout řešení problémů. Měl by mít důvěru napříč sektory a aktéry a působit na městské úrovni. Aktivita by měla být podložena jasnými výstupy, aby bylo zřejmé, zda byl její cíl naplněn. Měla by vést k posílení kapacit ve společné přípravě záměrů, společným řešením, sdílení informací a zkušeností, výměně dobrých praxí, podávání společných projektů a koordinovaným službám pro cizince. Kolem pojmenovaných problémů by měly být systematicky rozvíjeny tematické sítě a tím pádem společné udržitelné postupy a společná řešení.

26

VÝSTUPY:

A. Metodika síťování

Bude vypracován dokument, který stanoví pravidla a doporučení pro efektivní síťování aktérů integrace. Síťování zahrnuje vyhodnocování, rozvoj a udržování sítí. Metodika se zaměří na popis procesů a postupů pro navazování kontaktů, sdílení informací a koordinaci činností mezi zapojenými subjekty. Cílem je vytvořit rámec, který podpoří dlouhodobou a udržitelnou spolupráci v oblasti integrace. Její součástí bude vymezení a určení pozice pro koordinaci sítí (pozice síťáře).

B. Školení v síťování

Pro klíčové aktéry a síťáře integrace budou organizována školení (vzdělávání) zaměřená na zlepšení dovedností potřebných pro síťování. Účastníci se naučí efektivně komunikovat, budovat partnerství a pracovat s nástroji určenými pro podporu spolupráce a vytváření tematických sítí.

C. Mapy vybraných témat (tematické mapy)

Budou vytvořeny tematické mapy klíčových oblastí integrace, které znázorní vztahy mezi aktéry a příležitostmi pro spolupráci. Mapy umožní lepší orientaci v problematice, identifikaci priorit a analýzu společných výzev. Tyto nástroje budou sloužit jako základ pro plánování dalších aktivit. Bude je provázet aktivní vyhledávání aktérů integrace, jejich propojování, monitorování jejich potřeb.

D. Průběžně aktualizovaný katalog aktérů

Katalog aktérů poskytne přehled o všech zapojených subjektech, jejich aktivitách, kapacitách, klientech a kontaktních údajích. Bude k dispozici v online prostoru a bude pravidelně aktualizován, aby odrážel změny ve složení aktérů. Součástí katalogu budou také pravidelné roční reporty, shrnující výsledky a závěry síťovacích aktivit. Tyto reporty podpoří informovanost a transparentnost mezi všemi zúčastněnými.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST A.2: PROPOJOVÁNÍ AKTÉRŮ INTEGRACE

Aktivita naplňuje prioritu propojování aktérů integrace jako systematickou, plánovanou a promyšlenou činnost, která míří k propojování širšího spektra aktérů. Vede k vytvoření funkční sítě aktérů integrace nikoliv náhodně a příležitostně, ale řízeně. Výsledkem je formální spojení lidí a organizací, tedy síť vytvořených vztahů, která umožňuje komunikaci a spolupráci a následné hledání řešení a příprava záměrů těchto řešení. Síť budou využívány pro šíření informací a aktivizaci aktérů integrace při řešení mnohočetných a provázaných problémů. Síťování posílí vědomí vzájemné potřebnosti a tvorbu společných postupů.

27

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

- A.2.3 Vyhledávání a nalezení členů sítě.
- A.2.4 Výběr vhodných partnerů do sítě.
- A.2.5 Tvorba mapy a popisu sítě (tematických sítí).

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Systematické síťování aktérů integrace	
Realizátor: MMB	Spolupracující subjekty: široké spektrum aktérů integrace a poskytovatelů integračních služeb, Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR

Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: poskytnutí informací o svém působení a činnosti
Předpokládané náklady: 300 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, fondy EU	Období realizace: 2026
Stakeholders: uživatelé služeb, aktéři integrace	Výstup: formální spojení lidí a organizací, tedy síť vytvořených vztahů, která umožňuje komunikaci a spolupráci, zapojení do procesu síťování a budování vazeb a spoluprací, sumář integračních služeb a jejich poskytovatelů včetně charakteristik, Metodika síťování, proškolení klíčoví aktéři, Mapy vybraných témat (tematické mapy), Průběžně aktualizovaný katalog aktérů
Vyhodnocení aktivity: expertní posouzení úplnosti výčtu, zpětná vazba poskytovatelů služeb, evaluace procesu	Rizika: neochota sdílet informace, nízká míra zapojení místních aktérů

AKTIVITA A.5:

NÁZEV:

Vytvoření virtuálních oborových fór pro sdílení informací mezi aktéry

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Informační toky mezi organizacemi a institucemi jsou často nevyvážené – někteří aktéři postrádají přístup k potřebným informacím, zatímco jiní jsou zahlceni nesourodými daty. Aktéři nemají dostatečné informace o aktivitách a činnostech ostatních aktérů v síti. Je proto třeba vytvořit virtuální prostor (cloudové úložiště), který by umožnil přehledné a efektivní sdílení informací o různých oblastech integrace, jako je vzdělávání, bydlení, kriminalita, zaměstnávání, kultura apod. Informace na tomto úložišti by měly být pravidelně aktualizované. Tento prostor by měl být dostupný veřejně a rozšířen tak, aby k informacím měli přístup různí aktéři, které téma integrace zajímá, a tyto informace potřebují. Virtuální úložiště by mělo být uspořádané podle jednotlivých oblastí, aby se v něm aktéři dobře orientovali a skutečně ho využívali, a to jednak jako zdroj informací, jednak jako prostor pro sdílení vlastních know-how a dobrých praxí. Vytvoření virtuálních fór, která podpoří vzájemnou komunikaci.

VÝSTUPY:

A. Vytvoření a správa virtuálních fór

Vytvoření online prostoru pro oborová fóra, která umožní efektivní komunikaci a sdílení informací mezi aktéry integrace. Tato fóra budou strukturována podle témat klíčových pro integraci. Virtuální fóra budou vytvořena na uživatelsky přívětivé platformě, která umožní snadný přístup aktérům s různou technickou úrovní znalostí. Bude kladen důraz na dostupnost i pro menší organizace a jednotlivce. Správa fór bude zajišťována OSP MMB, který bude dohlížet na jejich pravidelnou aktualizaci a správu. Bude možné sdílet webináře a vzdělávací semináře. S vytvořením online prostoru dojde i vytvoření pravidel, která zajistí přehlednou a bezpečnou komunikaci mezi uživateli. Pravidla budou zahrnovat jasné pokyny pro publikování příspěvků, moderaci diskuzí a sdílení zdrojů. K zajištění efektivního využití fór bude vytvořen plán propagace mezi aktéry integrace. Součástí bude informování o výhodách a možnostech zapojení. Cílem tohoto výstupu bude přizvání aktérů integrace k podílení se na tvorbě obsahu.

29

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST A.2:

PROPOJOVÁNÍ AKTÉRŮ INTEGRACE

Aktivita naplňuje prioritu propojování aktérů integrace jako systematickou, plánovanou a promyšlenou činnost, která míří k propojování širšího spektra aktérů. Vede k vytvoření funkční sítě aktérů integrace nikoliv náhodně a příležitostně, ale řízeně. Výsledkem je formální spojení lidí a organizací, tedy síť vytvořených vztahů, která umožňuje komunikaci a spolupráci a následné hledání řešení a příprava záměrů těchto řešení. Síť budou využívány pro šíření informací a aktivizaci aktérů integrace při řešení mnohočetných a provázaných problémů. Síťování posílí vědomí vzájemné potřeby a tvorbu společných postupů.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

A.2.3 Vyhledávání a nalezení členů sítě.

A.2.4 Výběr vhodných partnerů do sítě.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Vytvoření virtuálních oborových fór pro sdílení informací mezi aktéry	
Realizátor: MMB	Spolupracující subjekty: BEC, široké spektrum aktérů integrace a poskytovatelů integračních služeb
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: využívání virtuálního úložiště a oborových fór
Předpokládané náklady: 300 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, fondy EU	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: uživatelé služeb, aktéři integrace	Výstup: virtuální prostor pro sdílení informací, virtuální fóra
Vyhodnocení aktivity: evaluace využití sdílení a fór	Rizika: neaktualizace dat, šíření nepřesných informací

B. Podpora informovanosti

AKTIVITA B.1:

NÁZEV:

Zjišťování a vyhodnocování dat o cizincích v Brně

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Z praxí minulých let se ukazuje, že každoročně aktualizovaná data o cizincích jsou oporou pro formulování aktivit Strategie integrace. Systematická tvorba dat o cizincích umožňuje data v čase porovnávat, pozorovat změny, a tím i na ně zavčas reagovat. Z dat vychází veřejné i soukromé instituce, organizace i další aktéři. Aby bylo možné data mít k dispozici a sledovat vývoj situace v čase, musí být systematicky shromažďována. Aktivita vytváří prostor pro pravidelný dlouhodobý sběr dat, vyhodnocování trendů v čase a k průběžnému vyhodnocování informací o cizincích (analýza sekundárních dat, ale i přenosu informací z „terénu“). Proto je klíčové v této aktivitě pokračovat a kontinuálně zjišťovat a vyhodnocovat data o cizincích v Brně. Data by měla kontextualizovat i vývoj situace v JMK.

Současné městské prostředí čelí mnoha nově se objevujícím fenoménům a problémům, které však nejsou dostatečně popsány, analyzovány ani podloženy spolehlivými daty. Některé jevy se rozvíjí, a není v současnosti jasné, zdali je budou v blízké budoucnosti provázet nějaké problémy. Aktéři potvrzují, že chybí konkrétní spolehlivá data a objevuje se řada domněnek a nejistot kolem předpokládaných fenoménů. Je potřeba vyhledávat a předkládat existující data, která se týkají nových problémů a jsou na různých místech (OAMP, živnostenský úřad, úřad práce aj.) a soustředit je na jedno místo. Současně je potřeba vstoupit do terénu a situaci popsat. Data a fakta se mohou v daném roce rozšířit a zaměřit se např. na rostoucí počty konkrétní skupiny a přinést k ní více informací (antropologickým terénním výzkumem). Jednalo by se o rozšíření stávající verze o další komponent s vzhledem do terénu.

32

VÝSTUPY:

A. Vytváření dokumentu Data a fakta o cizincích v Brně

Každoroční shromáždění a vyhodnocení dat o migraci ve městě. Dokument shrne aktuální data o cizincích žijících v Brně a bude obsahovat klíčové informace z oblastí, jako jsou např. demografie, vzdělávání, zaměstnanost, bydlení apod. Zpráva bude zveřejněna a bude sloužit jako zdroj informací pro aktéry integrace, strategické plánování a zlepšování integračních procesů.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST B.1:

ZJIŠŤOVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ INFORMACÍ A DAT O CIZINCÍCH

Strategie integrace se zakládá na datech a faktech, nikoliv na domněnkách a představách. Klade důraz na průběžné, nikoliv nárazové a příležitostné zjišťování a vyhodnocování situace v prostředí cizinců a vychází z průběžné aktualizace dat. Řídí se principy politiky evidence. Vytváří podmínky pro průběžné sbírání dat, která dává k dispozici ostatním aktérům v kvalitní a platné podobě. Vytváří podmínky pro to, aby je bylo možné vyhodnocovat a ve srozumitelné podobě prezentovat ostatním aktérům a také veřejnosti. Zpracování dat bude založeno na odborné metodologii a vědeckých poznatcích. Data budou vytvářena také prostřednictvím terénní a sociální práce, která bude zahrnovat monitoring situace v prostředí cizinců a bude využívat různé způsoby získávání a vyhodnocování informací o aktuální situaci.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

B.1.5 Každoroční aktualizace souborů dat a jejich vyhodnocení – zpracování souhrnných zjištění.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Zjišťování a vyhodnocování dat o cizincích v Brně	
Realizátor: Výzkumná organizace/univerzita	Spolupracující subjekty: poskyvatelé statistických dat, poskyvatelé integračních služeb
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: interpretace dat
Předpokládané náklady: 100 tis /rok., zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni	Období realizace: 2024–2026
Stakeholders: aktéři integrace, veřejnost	Výstup: publikace Data a fakta za daný rok s aktuálními daty a časovými řadami a ilustrativními grafy a tabulkami
Vyhodnocení aktivity: sebeevaluace, evaluace	Rizika: neúplnost dat, dostupnost dat s většími prodlevami, proměny způsobu vykazování dat v čase

AKTIVITA B.2:

NÁZEV:

Soustavné a systematické zjišťování a vyhodnocování potřeb cizinců

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

V současnosti není vytvořen mechanismus, kterým by byla systematicky přenášena data o potřebách z „terénu“. Potřeby cizinců jsou zjišťovány nesoustavně a nahodile. Není známo, jak jsou cizinci v prostoru města rozmístěni podle jednotlivých skupin/státních příslušností a jak jejich rostoucí koncentrace v některých městských částech tyto části ovlivňuje – jaké jsou lokální důsledky rozmístění v prostoru. Není známo, kam je potřeba včas zaměřit pozornost z důvodu podpory harmonického soužití a prevence negativních jevů. Potřeby cizinců se mění v čase a je třeba je průběžně zjišťovat, aby bylo možné na ně efektivně reagovat. Na zjišťování potřeb by se měli podílet interkulturní pracovníci, kteří budou vyhodnocovat potřeby a změny v „terénu“ a podle toho směřovat interkulturní práci. Zjišťování a vyhodnocování potřeb by nemělo být jednorázovou akcí, ale soustavným systematickým procesem a mělo by probíhat na úrovni všech městských částí. Důležité je zaměřit ho do míst se zvýšenou koncentrací cizinců. Zjišťování, vyhodnocování a přenášení dat z terénu je důležité proto, aby mohl být nastaven systém podpory a prosazovány vhodné kroky a opatření. Zjišťování potřeb bude probíhat prostřednictvím interkulturní práce s garancí OSP MMB. Bude součástí soustavného působení v terénu a depistáže, která bude směřovat do městských částí a míst se zvýšenou koncentrací cizinců. Vyhodnocování může být předmětem tematické skupiny BIP.

VÝSTUPY:

A. Vytvoření Metodiky zjišťování potřeb v terénu a jejich vyhodnocování

Bude vypracována metodika, která stanoví postupy pro sběr dat z terénu o potřebách cizinců. Tato metodika určí, jaká data budou sbírána, kdo je bude shromažďovat, jaké nástroje budou použity, na jaké otázky se budou ptát a jaké komunity budou zahrnuty. Základem metodiky bude zjišťování a analyzování potřeb. Zvláštní důraz bude kladen na spolupráci s gatekeepery jako prostředníky ke specifickým komunitám. Metodika bude rozšířena mezi interkulturní pracovníky, budou vyškoleni.

B. Setkávání gatekeeperů

Budou organizována občasná setkání gatekeeperů jako oborové (tematické) skupiny pod Brněnskou integrační platformou (BIP). Tato setkání umožní sdílení zkušeností, identifikaci problémů a plánování aktivit zaměřených i na méně dostupné komunity. Cíle bude zjišťovat potřeby a pojmenovávat je a přenášet dále směrem k BIP a MMB.

C. Setkávání interkulturních pracovníků

Minimálně 2x do roka proběhne setkání interkulturních pracovníků zaměřené na zjišťování a vyhodnocování potřeb. Výstupem bude zápis.

D. Výroční souhrnná zpráva z interkulturní práce

Bude každý rok připravena souhrnná zpráva z interkulturní práce ve městě. Zpráva bude obsahovat přehled aktivit, hlavní zjištění o potřebách cizinců, výsledky vyhodnocení potřeb a doporučení pro další

kroky. Součástí bude také aktualizovaný přehled nepokrytých komunit a informace o jejich specifických potřebách. Tato zpráva bude zveřejněna na integrační platformě jako podklad pro plánování dalších opatření.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST B.1:

ZJIŠŤOVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ INFORMACÍ A DAT O CIZINCÍCH

Strategie integrace se zakládá na datech a faktech, nikoliv na domněnkách a představách. Klade důraz na průběžné, nikoliv nárazové a příležitostné zjišťování a vyhodnocování situace v prostředí cizinců a vychází z průběžné aktualizace dat. Řídí se principy politiky evidence. Vytváří podmínky pro průběžné sbírání dat, která dává k dispozici ostatním aktérům v kvalitní a platné podobě. Vytváří podmínky pro to, aby je bylo možné vyhodnocovat a ve srozumitelné podobě prezentovat ostatním aktérům a také veřejnosti. Zpracování dat bude založeno na odborné metodologii a vědeckých poznacích. Data budou vytvářena s využitím monitoringu situace v prostředí cizinců a různých způsobů získávání a vyhodnocování informací o aktuální situaci.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

B.1.4 Zavedení mechanismu přenosu informací z „terénu“ a sekundárních analýz, jejich interpretace a postoupení do dalších aktivit a prioritních oblastí strategie.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

35

Soustavné a systematické zjišťování a vyhodnocování potřeb cizinců	
Realizátor: Odbor sociální péče MMB – interkulturní pracovníci	Spolupracující subjekty: poskytovatelé služeb, NNO, členové integrační platformy
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: zapojení do vytvoření Metodiky zjišťování potřeb v terénu a jejich vyhodnocování, setkávání gatekeeperů, účast na setkávání interkulturních pracovníků
Předpokládané náklady: 850 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, fondy EU	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: cizinci, městské části, NNO, členové integrační platformy	Výstup: Metodika zjišťování potřeb v terénu a jejich vyhodnocování, setkávání gatekeeperů, setkávání interkulturních pracovníků, Výroční souhrnná zpráva z interkulturní práce
Vyhodnocení aktivity: evaluace dokumentů a skupinových setkání	Rizika: nespolupráce interkulturních pracovníků, nezačlenění metodologie analýzy potřeb do metodiky, náročná organizace a vyhledávání gatekeeperů

AKTIVITA B.3:

NÁZEV:

Využití aplikace Smart Migration South Moravia

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Informace pro cizince jsou nejednotné, těžko dohledatelné a nepřehledné. Město by mělo aktivně komunikovat s cizinci a informovat je o dostupných službách a možnostech integrace. Měl by existovat jednotný informační kanál, který bude informovat cizince o dostupných službách, právech a povinnostech. Je třeba zajistit, aby informace o dostupných službách byly pro cizince srozumitelné a snadno dostupné. Tato aktivita má za cíl využít jeden z pilotních nástrojů přenášení informací, a to aplikaci Smart Migration South Moravia, která bude sloužit pro orientaci cizinců v Brně a okolí. Budou zde sjednocené a aktualizované informace (nejen) pro cizince v několika jazycích, mapa klíčových míst, seznamy klíčových kontaktů apod. Je potřeba ověřit potřeby uživatelů, vyhodnotit získané informace a navrhnout redesign obsahu.

VÝSTUPY:

A. (Re)designování mobilní aplikace Smart Migration South Moravia a její rozšíření mezi aktéry integrace včetně cizinců

Cílem (re)designu aplikace Smart Migration South Moravia je nejen aktualizace zastaralých informací, ale také zjištění, zda je její současná forma – založená na tutoriálech (nejčastěji řešených oblastech) – vhodná pro potřeby uživatelů. Snahou je získat zpětnou vazbu od cizinců i aktérů integrace o tom, jak aplikaci používají/nepoužívají, co by od ní požadovali a v jakých situacích by ji využívali. Na základě těchto zjištění bude navržena úprava obsahu, designu i funkcí aplikace tak, aby byla maximálně užitečná.

Prvním krokem bude zjištění potřeb uživatelů prostřednictvím identifikace cílové skupiny/cílových skupin, kterými jsou na jedné straně cizinci, a na druhé straně aktéři integrace, jako jsou zástupci veřejné správy, pracovníci neziskových organizací či další osoby přicházející do kontaktu s cizinci. Pro sběr zpětné vazby bude navržen krátký dotazník dostupný online i offline. Ten se zaměří na to, jak často a v jakých situacích aplikaci uživatelé využívají, jaké informace jim chybí nebo jsou nepřehledné a jaké nové funkce by ocenili. Zároveň se nabízí forma uspořádání workshopů nebo focus groups, které umožní hlubší pochopení potřeb uživatelů.

Po vyhodnocení získaných dat bude navržen další postup redesignu aplikace. Analýza zpětné vazby pomůže určit klíčové priority. Mezi tyto priority pravděpodobně bude patřit aktualizace informací, zlepšení uživatelské přívětivosti (UX/UI) a zavedení funkcí, jako je offline režim, personalizované notifikace nebo rozšíření jazykových verzí. Na základě těchto priorit budou nastíněny nové návrhy struktury a vzhledu aplikace.

VZTAH K PRIORITY OBLASTI:

PRIORITY OBLAST B.2:

PODPORA INFORMOVANOSTI A ŠÍŘENÍ VÝSLEDKŮ

Součástí strategie je šíření informací a výsledků jednotlivých aktivit vůči všem aktérům integrace – cizincům, organizacím a institucím a veřejnosti. Vizí strategie je Brno jako otevřené, tolerantní, rozvíjející se, bezpečné, kosmopolitní a soudržné město, které jeho obyvatele spojuje a zvyšuje kvalitu jejich života. Zajištění dostatečné míry informovanosti.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

B.2.3 Systematická práce s klíčovými aktéry integrace i s veřejností a vytváření funkčních vztahů založených na důvěře, respektu a dlouhodobé spolupráci.

B.2.6 Šíření potřebných informací mezi cizince, zejména nově přichozí

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Využití aplikace Smart Migration South Moravia	
Realizátor: Centrum pro cizince JMK	Spolupracující subjekty: neziskové organizace, členové integrační platformy, interkulturní pracovníci
Garant: Centrum pro cizince JMK	Způsob zapojení aktérů: účast na procesu designování a šíření aplikace
Předpokládané náklady: 50 tis., dotace Jihomoravského kraje	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: cizinci, aktéři integrace	Výstup: návrhy na redesign aplikace Smart Migration South Moravia
Vyhodnocení aktivity: evaluace na úrovni uživatelů aplikace	Rizika: technické překážky, nezájem ze strany uživatelů

AKTIVITA B.4:

NÁZEV:

Rozšíření již existujících návodů pro cizince mezi aktéry

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Cizinci mají často problém zorientovat se ve městě, a to nejen ve formálních záležitostech, ale především v každodenních životních situacích. Je potřeba je srozumitelně informovat o tom, jak řešit konkrétní záležitosti ve městě. Některé organizace již vytvořily manuály pro různé životní situace cizinců, tyto manuály ale nejsou rozšířeny mezi všechny aktéry integrace a šířeji využívány. Cílem této aktivity je shromáždění a zpřístupnění těchto manuálů do sítě integrace tak, aby je mohlo využívat co nejširší pole aktérů. Rozšíření těchto materiálů zvýší kompetence cizinců a ulehčí jim orientaci v základních životních situacích. Tyto materiály by měly být dostupné také v češtině, aby si je mohli dohledat i další aktéři integrace, nejen cizinci. Rozšíření těchto materiálů by mělo probíhat nejlépe skrze integrační platformu a virtuální oborová fóra.

VÝSTUPY:

A. Shromáždění stávajících manuálů pro cizince

Vytvoření přehledu dostupných návodů pro cizince, nasměrování kde a jaké materiály mohou aktéři najít. Pro snadný přístup může být využito centrální cloudové úložiště, kam budou soustředěny další informace a podklady. Toto úložiště bude pravidelně aktualizováno a spravováno OSP MMB. Vytvořen bude přehled manuálů. Pro zajištění citlivého a etického sdílení těchto materiálů budou stanovena pravidla pro jejich používání a zveřejňování. Tato pravidla budou zahrnovat povinnost uvádět autora materiálu a citovat jej při dalším použití. Tím bude respektováno autorské právo a vlastnictví obsahu, což přispěje k transparentnímu sdílení informací.

B. Zpřístupnění manuálů aktérům integrace

Manuály budou následně rozšířeny do sítě aktérů a využívány pro informování cizinců.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST B.2:

PODPORA INFORMOVANOSTI A ŠÍŘENÍ VÝSLEDKŮ

Součástí strategie je šíření informací a výsledků jednotlivých aktivit vůči všem aktérům integrace – cizincům, organizacím a institucím a veřejnosti. Vizí strategie je Brno jako otevřené, tolerantní, rozvíjející se, bezpečné, kosmopolitní a soudržné město, které jeho obyvatele spojuje a zvyšuje kvalitu jejich života. Zajištění dostatečné míry informovanosti.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

B.2.6 Šíření potřebných informací mezi cizince, zejména nově příchozí

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Rozšíření již existujících návodů pro cizince mezi aktéry	
Realizátor: Odbor sociální péče MMB	Spolupracující subjekty: členové Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, členové integrační platformy, neziskové organizace
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: participace na shromažďování manuálů, poskytnutí manuálů
Předpokládané náklady: 60 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: členové Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců, integrační platforma, cizinci	Výstup: přehledu dostupných návodů pro cizince dostupný aktérům integrace
Vyhodnocení aktivity: evaluace	Rizika: neaktualizace manuálů, manuály obsahují zastaralé informace

AKTIVITA B.5:

NÁZEV:

Workshopy/vzdělávací programy na téma advokační práce pro organizace pracující s cizinci

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

V prostoru města chybí šíření podložených a věrohodných informací mezi aktéry integrace, včetně veřejnosti. Není nastaven mechanismus šíření výsledků a dobrých praxí. Zároveň nefunguje komunikace mezi organizacemi v terénu a vyššími úrovněmi vládnutí, což vede mimo jiné k tomu, že přímá práce se omezuje na opakované řešení problémů, které je třeba řešit na systémové úrovni. Informace z přímé práce nejsou přenášeny do systémové změny – ovlivňování problémů tam, kde vznikají, řeší se jen důsledky. Aktéři integrace často nemají kompetence k vytváření advokačních plánů a strategií a přenášení problémů do vyšších úrovní. Aktivita je zaměřena na podporu rozvoje advokacie mezi aktéry integrace a podporu rozvoje schopností komunikovat a nabízet řešení na systémové úrovni. Budou vedeny semináře na téma advokační práce pro zástupce organizací, workshopy s cílem společně pojmenovávat problémy k řešení a umět je řešit na úrovni obce/kraje. Tyto workshopy pomohou aktérům pochopit principy advokační práce, nastavit funkční advokační plán a nositele advokačních aktivit.

VÝSTUPY:

A. Workshopy/vzdělávací programy na téma advokační práce

Workshopy pro aktéry integrace (vedoucí pracovníky, potenciální advokační pracovníky) budou vedeny odbornými lektory, kteří se advokační práci dlouhodobě věnují. Účastníci se naučí formulovat advokační strategie, vytvářet advokační plány, efektivně komunikovat s veřejnými institucemi a orientovat se v legislativním rámci advokačních aktivit. Shrnutí z každého workshopu bude poskytnuto ve formě přehledného dokumentu dostupného na integrační platformě. Vzdělávací programy budou zahrnovat prezenční školení a semináře vedené odborníky z relevantních oblastí. Témata školení budou vybírána na základě aktuálních potřeb a zaměřit se na posilování kompetencí. Součástí standardů bude sběr zpětné vazby od účastníků, pravidelná evaluace a zajištění kontinuální kvality školení.

40

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST B.2:

PODPORA INFORMOVANOSTI A ŠÍŘENÍ VÝSLEDKŮ

Aktivita reaguje na prioritní oblast šíření výsledků. Součástí strategie je šíření informací a výsledků jednotlivých aktivit a strategie jako celku vůči všem aktérům integrace – cizincům, organizacím a institucím a veřejnosti. Bude vycházet ze zpracovaného advokačního plánu. Advokacie je důležitá pro zajištění šíření informací, dosažených výsledků a nalézání jejich dalšího uplatnění. Vykonnávají ji jednotlivci nebo skupiny, kteří usilují o šíření a zavádění dobrých praxí v rámci sociálních systémů a institucí ve městě.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

B.2.1 Vytvoření advokačního plánu – cíl advokacie, dílčí krátkodobější cíle, identifikace důležitých aktérů integrace, způsob práce a komunikace s nimi, očekávání a časový rámeček.

B.2.2 Nalezení nositele (nositelů) advokačních aktivit.

B.2.4 Přenos inspirace a dobré praxe ze zahraničí či domácího prostředí.

B.2.5 Realizace advokačního plánu, zejména zapojování dalších aktérů integrace do řešení od začátku a podílení se na vyvolaných změnách a aktivitách (příprava, ověřování, zavádění do praxe).

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Workshopy/vzdělávací programy na téma advokační práce pro organizace pracující s cizinci	
Realizátor: MMB	Spolupracující subjekty: široké spektrum aktérů integrace a poskytovatelů integračních služeb; Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: účast na workshopech/vzdělávacích programech
Předpokládané náklady: 250 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, fondy EU	Období realizace: 2026
Stakeholders: aktéři integrace, organizace pracující s cizinci	Výstup: proškolení pracovníci organizací pracujících s cizinci
Vyhodnocení aktivity: zpětná vazba poskytovatelů služeb, evaluace výsledků vzdělávání	Rizika: neochota účastnit se vzdělávání

C. Formulování nástrojů a řešení

AKTIVITA C.1:

NÁZEV:

Případové studie: včasná identifikace nových problémů

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Současné městské prostředí čelí mnoha nově se objevujícím fenoménům a problémům, které však nejsou dostatečně popsány, analyzovány ani podloženy spolehlivými daty. Některé jevy se rozvíjí, a není v současnosti jasné, zdali je budou v blízké budoucnosti provázet nějaké problémy. Z tohoto důvodu je důležité rozvíjející se problémy a výzvy systematicky pojmenovávat, mapovat, porozumět jim a popsat je, což je prvním krokem k jejich následnému řešení. Aktivita vytváří prostor pro každoroční popis rozvíjejících se problémů, a to prostřednictvím vytvoření případových studií, které tyto jevy identifikují, pojmenují jejich aspekty, příčiny a rozsah. Takto vytvořené případové studie budou rozšířeny mezi aktéry integrace a budou sloužit jako podklad k prevenci či následnému řešení problémů.

VÝSTUPY:

A. Case Study (Případové studie)

Vytvoření 2 případových studií na nová témata a problémy se zapojením organizací pracujících s cizinci. Vydefinování případu, který bude sledován a popsán formou případové studie. Lze s ohledem na náročnost tématu řešit prostřednictvím supervidovaných studentských bakalářských, magisterských či doktorských prací.

43

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST C.1:

POJMENOVÁVÁNÍ TÉMAT A VÝZEV K ŘEŠENÍ

Výchozím bodem ke změně je rozvoj schopnosti pojmenovávat témata, problémy a výzvy k řešení. K jejich identifikaci bude docházet na úrovni integrační platformy, případně na úrovni Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců. Budou využity různé způsoby a formy identifikace, založené zejména na skupinové práci, např. zjišťování potřeb, kořenových příčin, projekce, rozborů problémů. Budou hledány klíčové problémy, a to na základě informací o současné situaci (zjišťováním a ověřováním toho, co je o problému a jeho kontextu známo). Analýza problémů povede k potřebnému vhledu a porozumění, poté i k hledání příležitostí pro zlepšení. Bude ověřeno, že se jedná o skutečný problém, který bude řešen v rámci města systémově – zaváděním nových řešení nebo zlepšováním těch stávajících. Výsledkem bude strukturovaný popis problémů určených k řešení. Ke konkrétním problémům budou hledána konkrétní řešení.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

C.1.1 Identifikace souboru problémů, vyhledávání a výběr k hlubší analýze.

C.1.2 Popis aspektů, příčin a rozsahu konkrétních problémů.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Případová studie: včasná identifikace nových problémů	
Realizátor: Výzkumná organizace / univerzita	Spolupracující subjekty: poskytovatelé statistických dat, poskytovatelé integračních služeb
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: poskytnutí dat
Předpokládané náklady: 30 tis./rok, možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: aktéři integrace, veřejnost, cizinci	Výstup: případová studie na téma nových problémů v cizineckém tématu
Vyhodnocení aktivity: oponentský posudek	Rizika: limitující malá dostupnost informací o nových jevech, delší doba pro zpracování „absolventské“ práce

AKTIVITA C.2:

NÁZEV:

Participativní vytváření scénářů budoucnosti/budoucího vývoje migrace a integrace cizinců v Brně

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

V současnosti není strategicky nastaveno směřování integračních procesů, nejsou rozvíjeny scénáře budoucnosti a neprobíhá žádná diskuze nad tím, co město v oblasti integrace a migrace může do budoucna očekávat (vize budoucnosti, predikce). Zanedbávání této práce ústí v to, že integrace funguje především v reaktivním systému – aktéři jsou často ve vleku událostí a neustále na něco zpětně reagují. Integrační procesy by však měly být nastaveny tak, aby pouze nestály na místě, ale na základě aktuálních migračních trendů a současných jevů vytvářely vize a predikce budoucnosti. Město stojí před řadou výzev např. z hlediska stárnutí populace a vývoje na trhu práce. Současně se jedná o příležitost, které by měly být nahlíženy z hlediska strategie integrace a střednědobého i dlouhodobého managementu imigrace. Existuje prostor pro promítnutí výzev do existujících či vytvářených strategií na místní a krajské úrovni a pro práci na vytváření otevřeného a atraktivního ekosystému (viz RIS JMK 2021–2027).

Tato aktivita vytváří prostor pro diskuzi nad tématy budoucnosti a její společné designování. Je důležité začít uvažovat nad tím, jak se integrace promění v průběhu budoucích let, aby bylo možné nastavit konkrétní procesy, aktivity a celkové směřování integračních politik. Integrace funguje především v reaktivním režimu – aktéři jsou často ve vleku událostí a neustále na něco zpětně reagují. Aktivita bude naopak směřovat k tomu, aby byly integrační procesy nastavovány na základě predikcí a očekávání a formou designování vytvoří prostor pro plánování konkrétních procesů, aktivit a celkové větší směřování integračních politik. Na designování budoucnosti se budou podílet zástupci města a kraje, odborná veřejnost a aktéři integrace. Výstupem by měla být jednak vize směřování integrace ve městě, jednak predikce budoucího vývoje. Na základě těchto výstupů bude následně možné začít pojmenovávat a identifikovat konkrétní budoucí problémy, předcházet jim či hledat možná řešení.

45

VÝSTUPY:

A. Scénáře budoucnosti

Výstupem budou scénáře budoucnosti a vymezení rolí významných aktérů. Na základě těchto výstupů bude následně možné začít pojmenovávat a identifikovat konkrétní budoucí problémy, předcházet jim či hledat možná řešení. S pomocí transitivity designování bude docházet k navrhování vizí budoucnosti a intervencí, které mohou pomoci tyto vize naplnit. Využita bude metoda forecasting, ale i uživatelsky přijatelnější např. věc z budoucnosti. Aktivita zahrne facilitaci opakovaných skupinových a týmových setkání, včetně jejich přípravy, oslovování účastníků, koordinaci, vedení, pořizování záznamů, zpracovávání scénářů a designování procesů/rolí (designovací práce – transitivity design). Klíčovým prvkem bude skupinová práce. V rámci aktivity budou navrženy mechanismy pro řešení synergie SMB a JMK. Scénáře budou využity pro další formulování strategií integrace do budoucna.

VZTAH K PRIORITY OBLASTI:

PRIORITY OBLAST C.1:

POJMENOVÁVÁNÍ TÉMAT A VÝZEV K ŘEŠENÍ

Výchozím bodem ke změně je rozvoj schopnosti pojmenovávat témata, problémy a výzvy k řešení. K jejich identifikaci bude docházet na úrovni integrační platformy, případně na úrovni Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců. Budou využity různé způsoby a formy identifikace, založené zejména na skupinové práci, např. zjišťování potřeb, kořenových příčin, projekce, rozborů problémů. Budou hledány klíčové problémy, a to na základě informací o současné situaci (zjišťováním a ověřováním toho, co je o problému a jeho kontextu známo). Analýza problémů povede k potřebnému vhledu a porozumění, poté i k hledání příležitostí pro zlepšení. Bude ověřeno, že se jedná o skutečný problém, který bude řešen v rámci města systémově – zaváděním nových řešení nebo zlepšováním těch stávajících. Výsledkem bude strukturovaný popis problémů určených k řešení. Ke konkrétním problémům budou hledána konkrétní řešení.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

C.1.1 Identifikace souboru problémů, vyhledávání a výběr k hlubší analýze.

C.1.2 Popis aspektů, příčin a rozsahu konkrétních problémů.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Participativní vytváření scénářů budoucnosti/budoucího vývoje migrace a integrace cizinců v Brně	
Realizátor: Výzkumná organizace / univerzita	Spolupracující subjekty: poskytovatelé integračních služeb, členové integrační platformy, Centrum pro cizince JMK, JMK, univerzity, JIC
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: účast na skupinové práci
Předpokládané náklady: 300 tis., zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni	Období realizace: 2025
Stakeholders: aktéři integrace, veřejnost	Výstup: scénáře budoucího vývoje
Vyhodnocení aktivity: evaluace procesu	Rizika: novost způsobu práce, neochota aktérů se účastnit skupinové práce

AKTIVITA C.3:

NÁZEV:

Podpora integrace dětí a mladých dospělých

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Děti a mladí dospělí cizinci jsou zranitelnou skupinou, které hrozí nedokončení základního a středního vzdělání, případně už ze vzdělávacího systému vypadli. Tato skupina trpí nedostatkem stabilního zázemí a často nemá motivaci ke vzdělávání. V prostoru města se nacházejí již zkušené a zavedené organizace, které se sociální prevencí v práci s mládeží věnují. Je třeba zmapovat kapacity těchto organizací pro zahrnutí cílové skupiny mladých cizinců a nastavit systematickou podporu (interkulturní práce, terénní práce, tlumočení, podpora v komunikaci s rodiči apod.), aby tyto organizace poskytovaly dospívajícím potřebné služby a zázemí. K ochraně dětí a mladých dospělých jsou nutné specializované intervence, především před násilím, vykořisťováním, zneužíváním a zanedbáváním, pečovat o jejich duševní zdraví a zdravý vývoj. Posílit vzájemné sdílení zkušeností z práce v rámci služeb a mezi službami. Posílit mechanismy pro účast dětí na formálních i neformálních rozhodovacích procesech, zapojovat je do rozhodovacích procesů.

VÝSTUPY:

A. Aktivity posilující sociální integraci dětí a mladých dospělých

Podpora a rozvoj aktivit k posílení integrace dětí a mladých dospělých. Podpora služeb směřujících k zajištění ochrany dětí.

B. Vzájemné sdílení zkušeností mezi organizacemi

Zmapování organizací pracujících s mládeží, vytvoření sítě a nastavení formy spolupráce. Vytvoření sítě spolupráce organizací pracujících s dětmi a mladými dospělými. Předávání know-how. Organizace pracující s mládeží budou spolupracovat prostřednictvím pravidelných setkání a online platformy pro sdílení materiálů, kontaktů a zdrojů. Bude vytvořen společný plán aktivit, který zajistí efektivní koordinaci a odstraní překrývání činností. Mládež bude aktivně zapojena do návrhu a realizace aktivit, čímž se posílí její role v integračních procesech. Posílení participace dětí a mladých dospělých na rozhodovacích procesech.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST C.2:

TVORBA PŘÍPADOVÝCH ŘEŠENÍ A DOBRÝCH PRAXÍ

Na identifikaci problémů a jejich příčin, po jejich důkladném popisu a porozumění, navazuje tvorba případových řešení a dobrých praxí. Kolem identifikovaného problému se seskupí skupina lidí (tematická skupina platformy), která na základě zvoleného konkrétního problému začíná navrhopvat množství rozmanitých nápadů a námětů k řešení. Vznikne tak soubor výchozích námětů budoucích řešení – konceptů. Z nich budou vybírány ty, které mají největší potenciál a budou postupně převáděny do podoby případových řešení. Následně budou tato řešení uplatněna a rozvíjena v praxi, ověřována a pilotována, aby se poté stala trvalejším řešením, které lze přenášet napříč městem a aktéry integrace. Výsledkem jsou vzniklé dobré praxe.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

C.2.4 Ověřování případových řešení v praxi.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Podpora integrace dětí a mladých dospělých	
Realizátor: Organizace pracující s dětmi a mladými dospělými (poskytovatelé sociálních, integračních, volnočasových a dalších služeb)	Spolupracující subjekty: základní školy (ředitelé), mateřské školy, Národní pedagogický institut Brno, META, o.p.s., Vzdělávací institut pro Moravu, Odbor sociální péče MMB – interkulturní pracovníci, Centrum pro cizince JMK
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: zapojení se do síťovacích procesů
Předpokládané náklady: 500 tis., dotace na podporu aktivit integrace cizinců v regionálním školství (MŠMT), UNICEF	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: děti, mladí dospělí, žáci, rodiče, pedagogové, školy	Výstup: aktivity posilující sociální integraci dětí a mladých dospělých, vzájemné sdílení zkušeností mezi organizacemi
Vyhodnocení aktivity: evaluační dotazník	Rizika: obtíže při zajišťování participace dětí na procesech

AKTIVITA C.4:

NÁZEV:

Metodické ukotvení a rozšiřování interkulturní práce

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Z praxí minulých let se ukazuje, že interkulturní práce je pro integrační procesy ve městě Brně klíčová. Interkulturní pracovníci jsou nenahraditelným prvkem, který poskytuje podporu jak cizincům, tak institucím. Je proto důležité i nadále podporovat rozvoj interkulturní práce, a to jak na úrovni organizací, tak města. V Brně se nejedná o nic nového, interkulturní práce je nabízena jak MMB, tak i NNO. Interkulturní práce působí na Metodické ukotvení a rozšiřování interkulturní práce, zjednodušuje komunikaci s cizinci, představuje jim jejich práva a povinnosti. Cizinci mohou kontaktovat interkulturní pracovníky za účelem poradenství jak z hlediska legislativy, tak jazykového. A interkulturní pracovník může cizince na úřad doprovodit a pomoci úředníkům s překladem i komunikací. Měly by být dostupnější pozice i vzdělávání pro cizince, kteří se interkulturními pracovníky chtějí stát.

VÝSTUPY:

A. Metodické ukotvení a koordinace interkulturní práce

MMB zajistí větší metodické ukotvení a koordinaci interkulturní práce, jejímž výstupem bude aktualizovaný metodický dokument, který stanoví pravidla, doporučení a postupy pro efektivní výkon interkulturní práce na území města. Bude dbát na téma sběru a vyhodnocování dat o interkulturní práci a o intervencích v terénu. Tento dokument pomůže sjednotit přístupy a podpořit kvalitu poskytovaných služeb.

A. Rozšiřování interkulturní práce na území města

Budou udrženy stávající pozice a vytvořeny nové pozice interkulturních pracovníků v rámci města a zapojených organizací. Interkulturní pracovníci budou klíčovými zprostředkovateli mezi cizinci a místními institucemi. MMB zajistí, aby pracovníci měli odpovídající podporu, školení a možnost spolupráce v rámci sítě interkulturních pracovníků. Bude vytvořena a koordinována síť interkulturních pracovníků působících na území města. Tato síť zajistí efektivní sdílení zkušeností, spolupráci a možnost řešení složitějších případů. Součástí bude také vydávání pravidelných ročních zpráv, které budou shrnovat výkony interkulturní práce, identifikované problémy a doporučení pro další zlepšení.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST C.2:

TVORBA PŘÍPADOVÝCH ŘEŠENÍ A DOBRÝCH PRAXÍ

Na identifikaci problémů a jejich příčin, po jejich důkladném popisu a porozumění, navazuje tvorba případových řešení a dobrých praxí. Kolem identifikovaného problému se seskupí skupina lidí (tematická skupina platformy), která na základě zvoleného konkrétního problému začíná navrhnout množství rozmanitých nápadů a námětů k řešení. Vznikne tak soubor výchozích námětů budoucích řešení – konceptů. Z nich budou vybírány ty, které mají největší potenciál a budou postupně převáděny do podoby případových řešení. Následně budou tato řešení uplatněna a rozvíjena v praxi, ověřována a

pilotována, aby se poté stala trvalejším řešením, které lze přenášet napříč městem a aktéry integrace. Výsledkem jsou vzniklé dobré praxe.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

C.2.4 Ověřování případových řešení v praxi.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Metodické ukotvení a rozšiřování interkulturní práce	
Realizátor: Odbor sociální péče MMB, Diecézní charita Brno, další poskytovatelé interkulturní práce	Spolupracující subjekty: veřejné instituce
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: zajišťování interkulturní práce
Předpokládané náklady: 2 mil., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, fondy EU – např. The Asylum and Migration Fund (AMF), The European Social Fund Plus (ESF+), European Regional Development Fund (ERDF), Rights and Values programme, European Solidarity Corps (ESC), zdroje MPSV (inovace), MMB	Období realizace: 2024–2026
Stakeholders: zaměstnanci veřejných institucí, cizinci	Výstup: aktualizovaná metodika, počty poskytnutých podpor, asistencí, doprovody/poradenství/tlumočení, počty pracovníků
Vyhodnocení aktivity: evaluace interkulturní práce	Rizika: nespolupráce veřejných institucí, malá kapacita interkulturních pracovníků, udržitelnost těchto pracovníků

AKTIVITA C.5:

NÁZEV:

Zavedení nástrojů podpory ve vybraných veřejných institucích v komunikaci s cizinci

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Moderní veřejná správa přívětivá pro místní i pro cizince hraje klíčovou roli pro to, aby se mohl plně rozvíjet inovační ekosystém, ve kterém se daří podnikatelům, odborníkům, výzkumníkům i mladým talentům, a který tak prospívá rozvoji znalostní ekonomiky. Mezinárodní srovnání ukazují, že právě přívětivost veřejné správy odlišuje úspěšné regiony s vysokou kvalitou života od ostatních.

Veřejné instituce se stále častěji dostávají do kontaktu s cizinci a lidmi mluvícími odlišným jazykem. Často na taková setkání nejsou připraveny, mají různá očekávání a nemají potřebné kompetence k tomu, jak komunikovat s cizinci. Cizinci se při setkání s úřady potýkají s řadou bariér, které jim komplikují a znepříjemňují pobyt v Brně. Stejně tak je komunikace s cizinci náročná i pro pracovníky MMB, pro které je zatěžující a stresující. Cizinci musí překonávat řadu překážek, přičemž komunikace s veřejnou správou patří mezi ty významné. Stejně tak jsou interakce náročné i pro úřady a jejich zaměstnance, kteří s cizinci komunikují. Potřeby veřejných institucí jsou nejasné a nezmapované. Pro vhodné nastavení podpory veřejných institucí a jejich mainstreamingu je důležité systematicky identifikovat potřeby jejich zaměstnanců ve vztahu k cizincům tak, aby mohly být vytvořeny vhodné podpůrné nástroje pro instituce i cizince. Zjišťování potřeb zaměstnanců veřejných institucí by mělo být koordinované a jednotné, měl by být vytvořen mechanismus, kterým budou potřeby komunikovány a dle nich nastavována adekvátní podpora. Zároveň je důležité popisovat bariéry integrace a mainstreamingu ve veřejných institucích. Jazyková bariéra je jednou z největších překážek, kterým cizinci čelí. Formuláře žádostí a další potřebné dokumenty jsou v současnosti pouze v českém a ojediněle také v ukrajinském jazyce, což je nedostatečné. Překlad těchto formulářů do angličtiny by zjednodušil práci jak zaměstnancům veřejných institucí, tak cizincům.

Veřejná správa by měla být podporována v otevřenosti a přívětivosti, dokázat efektivně komunikovat se všemi svými obyvateli, včetně zahraničních, a tvořit tak klíčový prvek celého ekosystému města. Na jedné straně je potřeba podpořit retence zahraničních pracovníků a profesionálů a na druhé straně posílit roli Magistrátu města Brna v komunikaci s cizinci. Je potřeba podpořit pasivní porozumění (orientace), vyřízení úkonů (komunikace) a řešení problémů (podpora).

51

VÝSTUPY:

A. Případové studie popisující bariéry integrace a zjišťování potřeb zaměstnanců veřejných institucí

Bude vytvořena série případových studií zaměřených na identifikaci a analýzu bariér integrace spojených s veřejnými institucemi. Každá případová studie se zaměří na konkrétní oblast, jako je např. vzdělávání, sociální služby. Studie budou obsahovat analýzu praktických překážek, jako je používání češtiny, nedostatek bilingvních materiálů nebo chybějící právní nástroje. Zvláštní důraz bude kladen na dokumenty a procesy, které by mohly být přizpůsobeny potřebám cizinců prostřednictvím překladů či metodických úprav.

V průběhu tvorby případových studií budou systematicky mapovány potřeby zaměstnanců veřejných institucí. Zjišťování se zaměří na identifikaci konkrétních oblastí, kde zaměstnanci narážejí na překážky při práci s cizinci. Mezi klíčové oblasti budou patřit: 1) potřeba metodik a postupů pro práci s cizinci, 2) identifikace situací, kde jsou cizinci neoprávněně vylučováni

z procesů, a návrhy na jejich řešení, 3) požadavky na bilingvní mutace důležitých dokumentů, 4) analýza procesů, které zaměstnanci považují za neprůchodné pro cizince, a jejich případná právní revize. Na základě zjištění z případových studií a identifikace potřeb zaměstnanců budou navržena opatření na odstranění identifikovaných bariér.

B. Pasivní porozumění: orientace

Srozumitelné a funkční weby města Brna pro cizince: uzpůsobení funkčnosti anglické verze webu pro cizince. V české verzi funguje odlišení dobře a uživatel webu si dokáže rychle vybrat mezi položkami podle toho, co v tu chvíli potřebuje, anglické variantě toto přizpůsobení chybí. V budoucnu doporučujeme u nových webů vždy koordinovat jejich stavbu s vlastníkem této aktivity, aby se případná anglická verze mohla jednoduše začlenit do vlastností webu a nebyly potřeba žádné následné úpravy.

Navigace v budovách a venkovní značení: realizovat anglickou navigaci tak, aby se podle ní mohli noví, zahraniční obyvatelé Brna rychle a jednoduše zorientovat a vyřídit vše potřebné. Je zapotřebí dbát na to, aby byla navigace pojmově konzistentní. Testování proběhne na vybraných odborech a pracovištích.

Překlady formulářů do angličtiny: vytvořit překlady, které budou důsledně označené jako právně nezávazné, které však budou sloužit jako návodné, tak aby se cizinci mohli lépe zorientovat a pochopit, co je potřeba. Tyto formuláře nenahradí oficiální formulář, ale budou sloužit k jeho porozumění.

C. Vyřízení úkonů: komunikace

Jazyková vybavenost zaměstnanců MMB: komunikaci s cizinci učinit mainstreamovou záležitostí. Provést vytipování zaměstnanců, kteří anglicky hovoří, zařadit znalosti jazyka do výběrových řízení na obsazované pozice, přizpůsobit popis pozic (alespoň vybraných), zaměstnávat cizince (referentů s migrační historií) přímo na úřadech (za předpokladu znalosti českého jazyka). Z technického hlediska nastavit systém objednání tak, aby se cizinci mohli objednat k anglicky mluvícím referentům.

Tlumočení: na těch odděleních, kde je přítomnost cizinců častá, a kde vznikají nedorozumění, zajistit (alespoň po určitou dobu) přítomnost tlumočnicka.

Předávání poznatků ke komunikaci s cizinci: Znalost jazyka nemusí zaručovat plné porozumění, pokud nejsou brány v úvahu kulturní odlišnosti, které ovlivňují očekávání, zvyky a způsoby chování na úřadech. Je potřeba rozšiřovat informace, které toto téma vysvětlují a nabízí základní porozumění v nejčastěji řešených otázkách z pohledu kulturních rozdílů, a to například zavedením dobrovolného interkulturního vzdělávání, šířením materiálů například v rámci e-learningu, umístěním jednoduchých plakátů nebo posterů se „základní sadou interkulturní komunikace“, účastí na aktivitách s cizinci v interkulturním prostředí, sdílením zkušeností a dobré praxe napříč odbory, zahrnutím základní úrovně interkulturních otázek do vstupního vzdělávání úředníků apod.

D. Řešení problémů: podpora

Existují situace, kdy ani překlady formulářů, znalost angličtiny, nebo tlumočnick nedokáží zcela vyřešit problémy cizinců na úřadech. Tyto situace často zahrnují specifické rodinné nebo právní otázky, které nezapadají do běžné agendy, nebo jiné případy. V takových případech navrhuje odkazovat na specializované úseky, především na interkulturní pracovníky v rámci OSP (v případě potřeby na externí organizace). Umístění klíčové informace přímo na přepážky. Je však třeba monitorovat, zda nedochází ke zneužívání a přetěžování těchto úseků či externích

organizací, aby se tak nesnižovala efektivita celého systému a nedocházelo k porušování principu „mainstreamingu“.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST C.3:

PODPORA VEŘEJNÝCH INSTITUCÍ

Prioritní oblast se zaměřuje na podporu veřejných institucí, jejichž vliv na proces integrace je významný. Pracovníci veřejných institucí jsou ti, kteří by měli být podpořeni nejvíce. Setkávají se s cizinci na přepážkách, v kancelářích, v běžném úředním provozu. Ocitají se v situacích, které vyžadují více kompetencí, než je obvyklé. Například schopnost překonávat jazykovou bariéru, vysvětlovat věci, které jsou občanům státu známé, řešit neobvyklé situace vybočující z běžných rámců, vyrovnávat se s kulturními rozdíly. Podpora v tomto případě směřuje k úředníkům a k podpoře zvládnutí a překonávání překážek, jimž úřady čelí. Týká se snižování bariér, zavádění přístupu mainstreamingu (např. na základě dobré praxe ze zahraničí), reflektování obtíží a nároků, které se v souvislosti s přítomností cizinců na úřadech vyskytují a hledání přístupů, které reflektují potřeby lokální samosprávy a lidí v ní. K řešení se nabízí hledání systémových postupů, které umožní institucím reagovat na měnící se vnější prostředí a vyvažovat potřeby vlastní s potřebami cizinců, dále rozvoj kompetencí pracovníků institucí (znalosti, dovednosti).

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

C.3.3 Identifikace potřeb pracovníků úřadů.

C.3.2 Rozvíjení kompetencí pracovníků institucí.

53

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Zavedení nástrojů podpory ve vybraných veřejných institucích v komunikaci s cizinci	
Realizátor: MMB, výzkumná organizace/univerzita	Spolupracující subjekty: BEC, veřejné instituce, poskytovatelé služeb, NNO, členové integrační platformy
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: zapojení do zjišťování potřeb a bariér, poskytnutí překladatelů
Předpokládané náklady: 100 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, fondy EU, Projekt na zvýšení internacionalizace MMB	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: veřejné instituce, cizinci, městské části, NNO, členové integrační platformy	Výstup: případové studie, analýza potřeb, přeložené formuláře
Vyhodnocení aktivity: evaluace výstupů	Rizika: nespolupráce veřejných institucí

D. Kvalita a efektivita integračních služeb

AKTIVITA D.1:

NÁZEV:

Vytvoření návrhu mechanismu, jak získat přehledná data o uživatelích služeb

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Neexistují přesná data o celkových počtech cizinců, kteří využívají sociální a integrační služby na území města Brna. Nevíme, jaké skupiny cizinců využívají jaké sociální a integrační služby, jaké problémy tyto skupiny řeší, v jakých městských částech se nachází apod. Pokud není známo, kolik cizinců využívá jaké konkrétní sociální a integrační služby, nemohou být správně nastavovány systémy podpory a konkrétní integrační strategie. Zároveň chybí transparentnost ve fungování služeb, což ztěžuje koordinaci a synergické nastavování služeb na území města, podporuje vznik mýtů a vzájemné nedůvěry. Organizace pracující s cizinci by měly mít nastavený mechanismus vykazování dat o práci s cizinci, tato data by měla být transparentní.

VÝSTUPY:

A. Návrh mechanismu, jak data napříč poskytovateli sbírat

Návrh mechanismu, který je potřeba nejdříve pilotně ověřit (otestovat), povede k vytvoření přehledu dat o cizincích využívajících sociální a integrační služby. Může obsahovat i přehled projektů zaměřených na integraci cizinců, které jsou či byly v nedávné minulosti realizovány na území města. Přehled bude obsahovat informace o tom, kdo projekty realizoval, na co byly zaměřeny, kdo aktuálně čerpá prostředky a jaké aktivity jsou podporovány. Tento přehled pomůže zmapovat dosavadní úspěchy i nedostatky integračních služeb ve městě. Přehled umožní identifikovat oblasti, které vyžadují další podporu, a pomůže lépe zacílit budoucí integrační projekty a aktivity. Data budou rovněž sloužit k efektivnímu plánování a koordinaci mezi různými aktéry, kteří se na integraci podílejí.

55

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST D.1:

ROZVOJ KVALITY A EFEKTIVITY SLUŽEB

Integrační služby budou poskytovány v dostatečné kvalitě a bude u nich sledována jejich efektivita. Za integrační službu považujeme každou činnost, která podporuje integraci a uspokojuje potřeby aktérů integrace. Bude docházet k zavádění nástrojů pro řízení kvality, modelů kvality a sledování efektivity tak, aby bylo doložitelné, že konkrétní výkony služeb jsou kvalitní a trvale pracují na zdokonalení svých procesů a výkonnosti. Organizace poskytující služby budou iniciovat procesy učení se a zdokonalovat procesy a služby – re-designovat je, případně navrhovat nové.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

D 1.2 Vytvoření přehledu o poskytovaných službách pro cizince ve městě.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Vytvoření návrhu mechanismu, jak získat přehledná data o uživatelských službách	
Realizátor: MMB, univerzita/výzkumná organizace	Spolupracující subjekty: vybrané organizace poskytující integrační služby z prostředí sociálních, zdravotních a dalších služeb, veřejné instituce, výzkumné organizace, univerzity
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů:
Předpokládané náklady: 100 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, fondy EU	Období realizace: 2026
Stakeholders: cizinci, aktéři integrace, zaměstnanci služeb	Výstup: návrh mechanismu sběru dat
Vyhodnocení aktivity: evaluace procesu	Rizika: neochota organizací data poskytovat

AKTIVITA D.2:

NÁZEV:

Posilování přístupnosti (mainstreamingu) vybraných kulturních institucí

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Cizinecké komunity i členové majority mají tendenci se uzavírat do sebe, oddělovat se. Cizinecké komunity nedokáží zapojit majoritu do svých aktivit, majorita naopak nedokáže zapojit cizince, i když obě strany o vzájemné sblížení stojí. Chybí prostor, bod setkávání, který toto umožní. Setkávání majority s cizinci by přitom mohlo vést ke vzájemnému porozumění a efektivnější integraci cizinců do české společnosti. Akce zaměřené na integraci často zahrnují pouze cizince, zatímco místní obyvatelé se do nich zapojují minimálně, naopak do aktivit organizovaných Čechy se nedaří zapojit cizince. Kulturní akce a aktivity mohou být klíčem k propojování majority s cizinci i cizineckých skupin navzájem. Tato aktivita vytváří prostor pro systematickou podporu mainstreamingu kulturních institucí, událostí a aktivit, které pořádají, tedy jejich zpřístupnění všem obyvatelům města. Kulturní instituce mají potenciál stát se bodem setkávání. Kulturními institucemi jsou taková zařízení, která zprostředkovávají lidem kulturu (divadla, muzea, galerie, knihovny aj.)

VÝSTUPY:

A. Propojení interkulturních pracovníků s kulturními institucemi

Interkulturní pracovníci budou propojeni s kulturními institucemi za účelem předávání know-how, jak zpřístupňovat kulturní události cizincům. Budou organizovány konzultace a workshopy, které pomohou kulturním institucím lépe porozumět potřebám cizinců a přizpůsobit své aktivity tak, aby byly dostupnější a atraktivnější.

B. Metodická a finanční podpora kulturních institucí v mainstreamingu svých činností

Kulturní instituce získají metodickou a finanční podporu zaměřenou na mainstreaming svých aktivit. Tato podpora zahrne překlady důležitých dokumentů, cílenou propagaci kulturních událostí mezi cizinci a přizpůsobení programů tak, aby oslovily širší publikum. Kulturní instituce, které úspěšně implementují interkulturní mainstreaming, budou sloužit jako příklady dobré praxe. Jejich zkušenosti budou dokumentovány a sdíleny s dalšími institucemi prostřednictvím workshopů, nebo případových studií.

VZTAH K PRIORITNÍ OBLASTI:

PRIORITNÍ OBLAST D.2:

PODPORA PARTICIPACE

Lokální integrační politika se neobejde bez zapojování aktérů integrace – obyvatel města, cizinců. Důležité je vtažení cizinců do dění a aktivit ve městě, kterých se budou účastnit společně s dalšími obyvateli města. Cílem je aktivizovat cizince, ale i ostatní obyvatele a poskytnout jim příležitost k posílení tzv. sociální integrace, budování vzájemných vztahů a společné identity obyvatel města. Různé formy zapojení do veřejného dění vytvoří prostor ke sdílení hodnot, užitek bude potenciál a kapacita cizinců ve prospěch všech.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

D.2.1 Zapojování obyvatel (včetně cizinců) do dění a aktivit, vytváření příležitostí pro participaci.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Posilování přístupnosti (mainstreamingu) vybraných kulturních institucí	
Realizátor: MMB, Odbor sociální péče MMB – interkulturní pracovníci, Odbor kultury MMB	Spolupracující subjekty: široké spektrum aktérů integrace a kulturních institucí
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: zapojení majority a cizinců do společných kulturních aktivit
Předpokládané náklady: 300 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, fondy EU, dotace na kulturu	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: cizinci, členové majority	Výstup: výčet zapojených kulturních organizací, primárně instituce města
Vyhodnocení aktivity: evaluace	Rizika: neochota organizací se zapojit

AKTIVITA D.3:

NÁZEV:

Podpora městských částí v organizaci aktivit propojujících majoritu s cizinci

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Významný potenciál v podpoře integrace cizinců představují jejich čeští přátelé, kolegové, partneři a sousedé, stejně jako veřejné instituce, které se s cizinci setkávají. Cizinci jsou však od majority často odděleni a nemají mezi sebou navázané přátelské vztahy. Veřejné městské akce a aktivity by měly být utvářeny tak, aby byly otevřené pro cizince i Čechy, podporovaly setkávání a sousedské vztahy. Z tohoto důvodu je důležité zapojit do organizací aktivit městské části, aby docházelo k vytváření sousedských setkání a budování vztahů a kontaktů, a to přímo v místech bydliště. Je třeba podporovat městské části v mainstreamingu veřejných aktivit, předávat know-how, jak takové akce pořádat a propagovat, aby zaujaly všechny potenciální účastníky. Setkávání majority s cizinci by mohlo vést ke vzájemnému porozumění a efektivnější integraci cizinců do české společnosti. Současně je potřeba zjišťovat potřeby městských částí v oblasti integrace cizinců.

VÝSTUPY:

A. Navázání komunikace s městskými částmi

Městské části budou osloveny z úrovně MMB a podporovány v mainstreamingu veřejných aktivit. Současně budou sbírány podněty o potřebách městských částí a přenášeny na integrační platformu a k Poradnímu orgánu.

59

VZTAH K PRIORITYNÍ OBLASTI:

PRIORITYNÍ OBLAST D.2:

PODPORA PARTICIPACE

Lokální integrační politika se neobejde bez zapojování aktérů integrace – obyvatel města, cizinců. Důležité je vtažení cizinců do dění a aktivit ve městě, kterých se budou účastnit společně s dalšími obyvateli města. Cílem je aktivizovat cizince, ale i ostatní obyvatele a poskytnout jim příležitost k posílení tzv. sociální integrace, budování vzájemných vztahů a společné identity obyvatel města. Různé formy zapojení do veřejného dění vytvoří prostor ke sdílení hodnot, zužitkován bude potenciál a kapacita cizinců ve prospěch všech.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

D.2.1 Zapojování obyvatel (včetně cizinců) do dění a aktivit, vytváření příležitostí pro participaci.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

Podpora městských částí v organizaci aktivit propojujících majoritu s cizinci	
Realizátor: MMB, Odbor sociální péče MMB	Spolupracující subjekty: městské části
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: výměna a sdílení informací
Předpokládané náklady: bez nákladů	Období realizace: 2025–2026
Stakeholders: cizinci, členové majority	Výstup: počet zapojených městských částí
Vyhodnocení aktivity: evaluace	Rizika: neochota se zapojit

AKTIVITA D.4:

NÁZEV:

Buddy program pro nově příchozí cizince

CHARAKTERISTIKA AKTIVITY:

CHARAKTERISTIKA:

Pro nově příchozí cizince je složité se zorientovat v novém prostředí. Ne vždy mají dostatečné informace o formálních i neformálních záležitostech, nemají v novém městě navázané kontakty, se kterými by tyto záležitosti mohli řešit. Pro nově příchozí cizince je složité zorientovat se v místním systému a vyřešit potřebné záležitosti. Na utváření neformálních vztahů s Čechy často nezbývá prostor. Dobrovolnický buddy program má potenciál skloubit informační a relační potřeby cizinců prostřednictvím vytváření neformálních vztahů s místními.

VÝSTUPY:

A. Vytvoření dobrovolnického programu

Vytvoření a zavedení Buddy programu pro nově příchozí cizince, jeho koordinace a průběžná evaluace. Cílem je usnadnit sociální integraci cizinců prostřednictvím vytvoření podpůrných sítí vztahů mezi cizinci a místními obyvateli. Převládající typ potřeb, na které služba reaguje, se zaměřuje na interakční a kulturní integraci. Služba zajistí, že se cizinci a cizinky cítí být součástí komunity a měli přístup k potřebným informacím a podpoře. Program pomůže překonávat bariéry, snižovat pocit izolace, smysluplně trávit volný čas a podporovat seberealizaci. Služba se dále zaměří na podporu přijetí cizinců místní komunitou, rozšiřování jejich sociálních sítí a porozumění kulturním odlišnostem. Služba předpokládá vytváření dvojic „přátel“ z řad příchozích spousů na straně jedné a česky hovořících Brňanů a Brňanek na straně druhé.

61

VZTAH K PRIORITY OBLASTI:

PRIORITY OBLAST D.2:

PODPORA PARTICIPACE

Lokální integrační politika se neobejde bez zapojování aktérů integrace – obyvatel města, cizinců. Důležité je vtažení cizinců do dění a aktivit ve městě, kterých se budou účastnit společně s dalšími obyvateli města. Cílem je aktivizovat cizince, ale i ostatní obyvatele a poskytnout jim příležitost k posílení tzv. sociální integrace, budování vzájemných vztahů a společné identity obyvatel města. Různé formy zapojení do veřejného dění vytvoří prostor ke sdílení hodnot, zužitkován bude potenciál a kapacita cizinců ve prospěch všech.

VZTAH K DÍLČÍMU CÍLI:

DÍLČÍ CÍL:

D.2.1 Zapojování obyvatel (včetně cizinců) do dění a aktivit, vytváření příležitostí pro participaci.

SPECIFIKACE AKTIVITY:

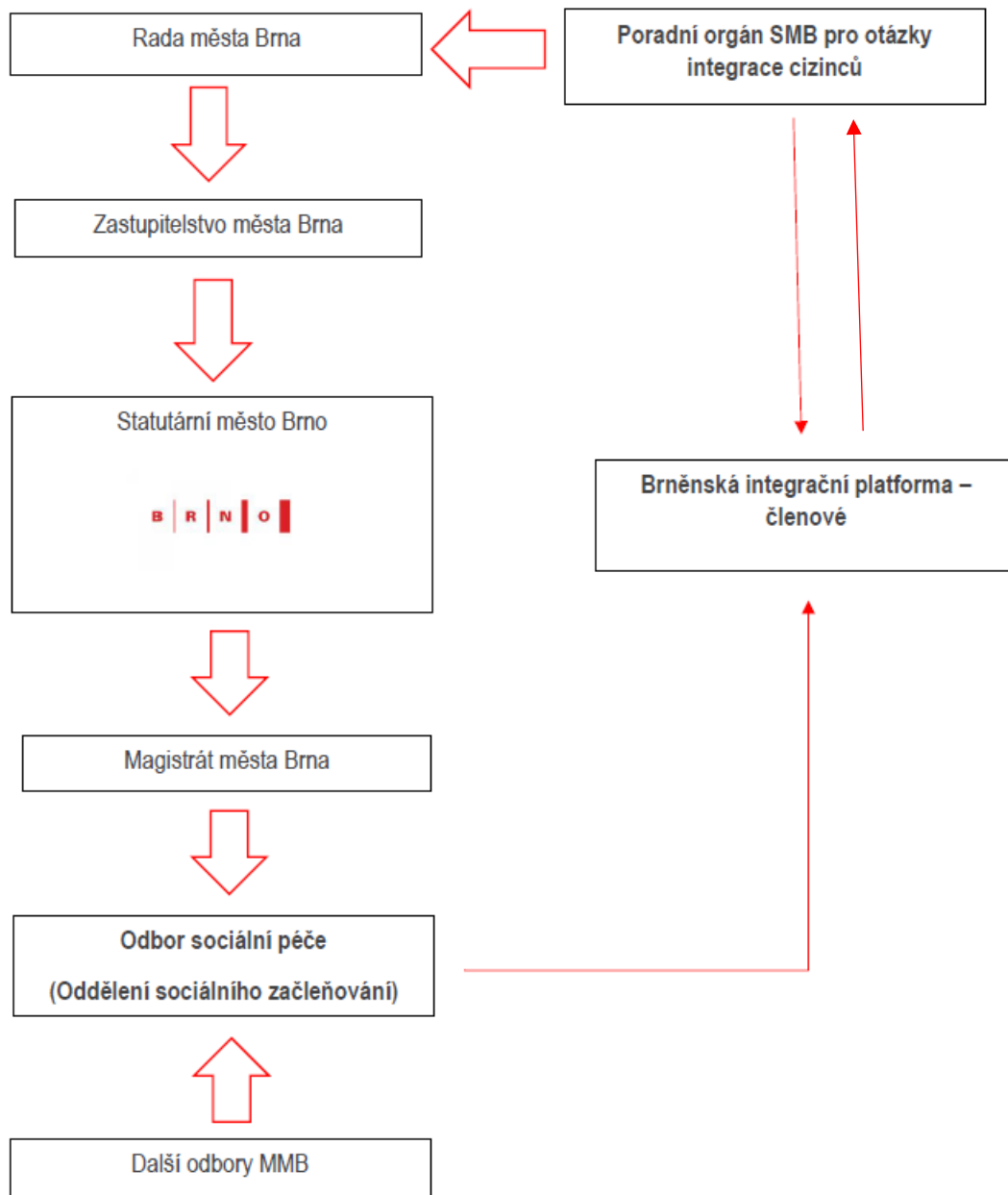
Buddy program pro nově příchozí cizince	
Realizátor: Brno Expat Centrum	Spolupracující subjekty: členové integrační platformy, MMB
Garant: Odbor sociální péče MMB	Způsob zapojení aktérů: zapojení se do popularizace programu
Předpokládané náklady: 500 tis., možný zdroj dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni, fondy EU	Období realizace: 2024–2026
Stakeholders: cizinci, majorita	Výstup: zapojení cizinci a členové většinové společnosti
Vyhodnocení aktivity: evaluace	Rizika: nezájem majority o program

Akční plán schvaluje Rada města Brna a Zastupitelstvo města Brna, které bude v ročních periodách informováno o jeho naplňování. K poskytnutí souhrnné informace budou 1x ročně voleným orgánům města předkládány monitorovací zprávy, které budou předem projednány v Poradním orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců. Administrátorem akčního plánu bude Odbor sociální péče MMB, který bude kromě monitoringu zajišťovat koordinaci aktivit, za něž nese jako jeden aktérů odpovědnost.

Postavení jednotlivých orgánů a aktérů integrace:

- Zastupitelstvo a Rada města Brna je odpovědným orgánem, který Akční plán schvaluje, Radě města Brna bude 1x ročně předložena informativní monitorovací zpráva.
- Odbor sociální péče MMB je administrátorem a koordinátorem akčního plánu, kromě monitoringu bude zajišťovat koordinaci a garanci řady aktivit. Komunikuje se zainteresovanými odbory města, volenými orgány města, aktéry integrace, průběžně vyhodnocuje naplňování aktivit a sestavuje monitorovací zprávu.
- Vybrané odbory MMB jsou garanty plnění věcně příslušných aktivit, vytváří podmínky vedoucí k realizaci aktivit.
- Poradní orgán statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců je koordinačním, iniciativním a poradním orgánem Rady města Brna. Spolupracuje s celou řadou místních aktérů integrace, kteří jsou zařazeni pod označením „integrační platforma“.
- Integrační platforma je neformálním prostorem, ve kterém se setkávají různí aktéři integrace, komunikují spolu, hledají prostor pro spolupráci, vyměňují si informace, pojmenovávají problémy, které vyvstávají a hledají jejich řešení v tematických pracovních skupinách. Jedná se o otevřenou názorovou platformu, v níž se zúročuje potenciál spolupráce, a koncentrují kapacity aktérů integrace. Platforma je garantována a koordinována Odborem sociální péče Magistrátu města Brna.

Schéma systému řízení Strategie integrace cizinců ve městě Brně

System monitoringu a vyhodnocování aktivit

Zvláštní pozornost Akční plán klade na vyhodnocování jednotlivých aktivit. Nestanovuje předem jeden hlavní indikátor „od stolu“, prostřednictvím kterého by mohla být daná aktivita vyhodnocována. Tento navyký způsob vyhodnocování nepovažujeme pro oblast integrace cizinců za funkční z důvodu jednostrannosti a pouhého vytváření zdání o dosažení výsledků. Potřebujeme vytvářet jednoznačné důkazy o přínosech aktivit. Zahraniční zkušenosti se strategiemi integrace na úrovni měst poukazují na nutnost výsledky měřit komplexněji a důsledněji.

Proběhne každoroční diskuse o stavu plnění aktivit, které zajistí OSP MMB (leden následujícího roku).

Přímou součástí jednotlivých aktivit je i evaluace – vyhodnocování, které vychází z porozumění aktivitě a nastavení indikátorů na základě tzv. logického modelu. Evaluace je systematickým a promyšleným zkoumáním aktivity – její efektivity, účinku a dopadu, který vyvolala. Její výsledky jsou sepsány formou evaluační zprávy, která popisuje, co bylo evaluováno, jakým způsobem a s jakými výsledky. Evaluace tak přispívá k transparentnosti aktivit a pojmenování skutečných výsledků.

Cílem evaluace je poskytnout zpětnou a včasnou vazbu o účinnosti a dopadech integračních aktivit. Může se jednat o evaluaci procesu, která bude hodnotit, jak se dařilo aktivitu realizovat, nebo evaluaci dopadu, která bude zjišťovat, jakých změn bylo dosaženo a s jakým výsledkem. Pokud mají být aktivity věrohodné, musí je provázet předložení důkazů o tom, jaké dopady v praxi přinesly a jak vyřešily identifikovaný problém. Evaluace doloží, zdali byla zvolená cesta správná, případně poskytne doporučení ke zlepšení a bude zdrojem inspirace pro vylepšení aktivity do budoucna.

Použité zkratky

AMIF The Asylum and Migration Fund
BIP Brněnská integrační platforma
ERDF European Regional Development Fund
ESC European Solidarity Corps
ESF+ The European Social Fund Plus
JMK Jihomoravský kraj
MMB Magistrát města Brna
MPSV Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO nevládní nezisková organizace
NPI Národní pedagogický institut
OSP Odbor sociální péče
PO Poradní orgán statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců
PPP Pedagogicko-psychologická poradna
SMB statutární město Brno

Výstupy ze skupinových diskuzí nad identifikovanými problémy

PROBLÉM 1: Nevyužití potenciálu integrační platformy a Poradního orgánu SMB pro otázky cizinců

Ne všichni diskutující měli povědomí o existenci Brněnské integrační platformy (BIP) a Poradního orgánu SMB pro otázky integrace cizinců (PO). Někteří účastníci se potřebovali zorientovat a navzájem si kladli otázky týkající se obsazení, členství, pravomocí a propojení BIP a PO. Malá obeznámenost, k níž přispěla i skutečnost, že se od roku 2022 začali ve městě objevovat noví aktéři v souvislosti s podporou uprchlíků přicházejících z Ukrajiny, byla limitem diskuse. Nicméně se diskuse účastnili také aktéři, kteří byli s fungováním integrační platformy i poradního orgánu obeznámeni a obě tyto perspektivy se v diskusi prolínaly. Na jedné straně byla patrná snaha porozumět systému řízení Strategie integrace z různých zastoupených perspektiv, na druhé straně byly komentovány jeho detailní aspekty. Patrné bylo, že je potřeba celý systém řízení více aktérům zviditelnit a přiblížit.

BIP funguje jako prostor pro sdílení zkušeností mezi aktéry integrace, především plní úlohu vzájemného informování o prováděných činnostech. Existují různá očekávání, čím by se měla integrační platforma zabírat. Podle aktérů by bylo vhodné oddělit dvě roviny a funkce: informační a tematickou. Platforma by měla mít dvě části. První „centrální“ platforma by měla plnit několik rolí – být prostorem pro výměnu a sdílení informací, dosažených výsledků, aktualit (probíhající změny), poskytovat podporu organizacím, měla by se zde odehrávat aktivnější komunikace s aktéry a aktérů navzájem. Prostředí se neustále vyvíjí a mění a „centrální“ platforma by měla být prostorem, kde se informace sbíhají a vznikají náměty a podněty, jak na změny reagovat. Aktéři jsou spokojeni s možností zde prezentovat svou činnost a úspěchy.

Zásadním tématem je, jak propojit tuto „centrální“ platformu s platformou na úrovni kraje. Obě se vzájemně prolínají a mají velmi podobné cíle. Aktéři zmiňují, že jsou četností platformou zahlceni, což v konečném důsledku rozměňuje efektivitu působení a odčerpává energii i čas. Limitem je skutečnost, že aktéři integrační „centrální“ platformu pokládají za spíše informační, nevidí v ní prostor pro společné plánování nebo tvorbu projektových záměrů (kolektivní a sdílené strategie). Je značně pestrým tělesem, které tvoří jednotliví zástupci organizací, kteří mnohdy soupeří o stejné finanční zdroje. Platforma se navíc od doby pandemie a příchodu uprchlíků z Ukrajiny proměnila. Stávající členství je nejasné a volá po revizi. Noví aktéři, kteří se objevují, se snaží prosadit, zapojit, volají po jasném členství a pozváních na platformu. Je patrné, že se prostředí, a tím i stakeholders, proměnili, na což je potřeba reagovat. BIP vyžaduje pravidelnost a vymezení náplní setkání.

Druhou částí BIP je „tematická“ platforma. Doposud neexistuje: nebyly ustanoveny pracovní tematické skupiny, které by se do hloubky zabývaly jednotlivými oblastmi integrace, a podle diskutujících k tomu nastal ten správný čas. Měly by vzniknout tematické pracovní skupiny, které nebudou organizovány formou plenárních zasedání, ale menších a pravidelnějších workshopů. Měly by se setkávat častěji než „centrální“ platforma a měly by se věnovat odbornější tématům více do hloubky. Diskutující se neshodli na jednotném formátu. Na jedné straně se objevovalo vedení tematických skupin podle tradičních témat (bydlení, zaměstnanost, vzdělávání apod.), na druhé straně padaly návrhy na zřízení skupin podle novějšího průřezového klíče (skupina sociální, advokační, mediální apod.). Zmiňována byla inspirace zkušenostmi pražské integrační platformy a potřeba se inspirovat.

Pro obě části platformy byla doporučována pravidelnost setkávání jako nutná podmínka, tematická připravenost a větší otevření se členům a zapojení (i hybridně). Více by měli být zapojováni také cizinci.

Poradní orgán by měl náměty a inspirace z obou částí BIP prioritizovat a přenášet na rozhodovací úroveň. Téma integrace není atraktivní, proto je potřeba ho lépe prezentovat a vyzvedávat pozitivní témata, potenciál a prospěch, který s sebou téma nese. Poradní orgán není diskutujícím až na výjimky znám. Měl by přenášet témata z integrační platformy, nahlížet na ně více systémově a posouvat je dál – zajišťovat přenos informací a podněty směrem k městu (a případně výš), aby mohlo město reagovat.

Přestože mnozí nastavený systém řízení akceptovali a shledali za promyšlený, poukazovali na potřebu ho koordinovat. Volali po posílení koordinace všech těchto částí a po vzájemném propojení jednotlivých prvků (např. zástupce PO referuje na BIP). Mělo by dojít k propojení všech koordinačních prvků.

PROBLÉM 2: Nedostatečné síťování aktérů integrace a advokacie

Aktéři zdůraznili, že informační toky mezi organizacemi a institucemi jsou často nevyvážené – někteří aktéři postrádají přístup k potřebným informacím, zatímco jiní jsou zahlceni nesourodými daty. Shodli se na nutnosti vytvoření centrálního místa pro sdílení informací, například virtuální platformy nebo cloudového úložiště, které by umožnilo přehledné a efektivní sdílení informací o různých oblastech integrace, jako je např. vzdělávání, kriminalita nebo prevence (a další). Taková platforma by měla zahrnovat pravidelné aktualizace, aby byly informace vždy aktuální a kvalitní. Měla by být dostupná i těm, kteří nepatří mezi hlavní aktivní aktéry, ale informace pro svoji agendu v dané oblasti potřebují nebo by měli mít.

Dále byla zdůrazněna potřeba posílit propojení mezi organizacemi prostřednictvím pravidelných setkání, která by mohla zahrnovat i hromadné online schůzky nebo tematické meet-upy pořádané různými organizacemi. Někteří aktéři zdůrazňovali (především ti, kteří se cítí z dosavadního dění vyčleňováni), že cílem by mělo být zajištění inkluзивity a zapojení širší škály aktérů, včetně těch, kteří se cítí být součástí integračního procesu nebo reprezentují pestré hlasy cizineckých komunit, ale doposud zahrnuti nebyli.

Dobrou inspirací může dle některých být např. model síťování používaný v rámci Eurocities. Síť evropských měst EUROCITIES je složena z tematických oborových fór, která se dále rozpadají na tematické pracovní skupiny. Zde se sdílejí novinky, dobré praxe a informace prostřednictvím online platformy, navazují se tak spolupráce, prezentují se dobré praxe, a kromě živých setkání se konají i webináře na různá aktuální nebo důležitá témata. Celá síť je koordinována provozně policy officerem, reflektuje potřeby svých členů, zapojuje je do organizace setkávání v různých městech a tematicky je zaštiťována vyšší strategií EUROCITIES, do jejichž struktury je pracovní skupina pro integraci a migraci včleněna.

Aktéři se shodují, že by bylo vhodné zapojit pozici „síťáře“, nezávislého koordinátora, který by propojoval jednotlivé aktéry, monitoroval potřeby a navrhoval řešení problémů. Tento člověk by měl mít důvěru napříč sektory a aktéry a působit buď na městské, nebo krajské úrovni. S tím souvisí i to, že dosavadní platformy (město/CpC) často nezahrnují klíčové skupiny, jako jsou samotní cizinci, malé komunity nebo církve. Chybí otevřenost vůči novým aktérům a proaktivní oslovování těch, kteří nejsou zapojeni.

Pro zlepšení advokacie bylo navrženo, že by měla existovat jednotná strategie, která by zvýšila propojení mezi aktéry a rozhodovacími orgány na městské i krajské úrovni a zefektivnila by se tak možnost dosahovat klíčových potřebných změn.

PROBLÉM 3: Chybějící přehled o datech na úrovni organizací pracujících s cizinci

Téma nedostatku dat o práci s cizinci bylo diskutováno bez zásadních rozporů mezi účastníky. Často se však diskuze odkláněla k problematice informací o samotných cizincích namísto zaměření na data týkající se poskytovaných služeb. Diskutující zastupující různorodé služby uvedli, že data pro své potřeby dlouhodobě sbírají, a to především pro účely vykazování činnosti zřizovatelům nebo poskytovatelům dotací. Rozsah a druh těchto dat se však liší v závislosti na aktuálních projektech, což vede k roztržitosti a nejednotnosti.

Jedním z navrhovaných řešení byla tvorba unifikovaného formuláře, do kterého by aktéři působící v sociálních a integračních službách povinně zadávali data. Tento formulář by umožnil mezioborový přesah a využití dat napříč

sítí poskytovatelů služeb. Dalším návrhem bylo využití databázového systému nebo aplikace, která by umožnila shromažďování a analýzu demografických dat, údajů ze školství a informací o rozmístění cizinců v městských částech. Někteří diskutující upozorňovali, že určitá data již existují, ale chybí nástroje a kapacity k jejich efektivnímu využití.

Účastníci diskuze zdůraznili, že nový systém by měl umožňovat přístup registrovaným aktérům, kteří by nejen vkládali svá data, ale také mohli využívat informace ostatních při respektování pravidel GDPR. Zadavatel správy systému by mělo být město Brno, s finanční podporou například Ministerstva vnitra ČR. Diskutující upozorňovali na nedostatek personálních kapacit ve svých organizacích pro sběr a vkládání dat, a proto byla opakovaně zmiňována potřeba finanční podpory k zajištění těchto činností.

Diskuze rovněž ukázala důležitost aktuálnosti dat, která by měla co nejvíce odrážet reálnou situaci v terénu. Zároveň byla zdůrazněna potřeba sledovat nejen poskytované služby, ale i poptávku po nich, aby bylo možné efektivně reagovat na měnící se potřeby. Účastníci se shodli, že by sběr dat neměl být omezen pouze na město Brno, ale měl by zahrnovat i širší region, protože služby často přesahují hranice města.

V průběhu diskuze byla kladena otázka, proč data vůbec sbírat. Účastníci dospěli k závěru, že je klíčové nejprve jasně definovat cíle a rozsah sběru dat u organizací. Tyto jasně vymezené cíle by pak mohly zúžit spektrum požadovaných informací na ta data, která nejvíce přispějí ke zlepšení integračních služeb.

Dalším zjištěním byla absence přehledu o aktuální síti aktérů a o tom, jaká data jednotlivé organizace shromažďují. Tento nedostatek byl vnímán jako překážka pro propojení aktérů a efektivní koordinaci. Zazněla také potřeba kombinovat statistická data s kvalitativními informacemi o aktuálních trendech a případech, které ovlivňují práci s cizinci v Brně.

PROBLÉM 4: Cizinci nejsou zapojováni do tvorby strategií integrace – nedostatečná participace cizinců

Akteři se neshodli na tom, zda cizinci participují na tvorbě strategií integrace či nikoli. Do tvorby strategií integrace jsou zapojováni cizinci, kteří již pracují v integračních službách (např. interkulturní pracovníci), nikoli však „běžní“ cizinci, jejichž potřeby nejsou mapovány. Interkulturní pracovníci mohou přenášet některá témata z „terénu“, někteří diskutující by ale rádi zapojili také ostatní cizince.

Jako řešení problému nedostatečné participace bylo navrženo setkávání gatekeeperů z řad cizinců, např. ve smyslu vytvoření cizinecké platformy (hybridní – online i osobní), kde by vznikl prostor pro setkávání gatekeeperů z cizineckých komunit. Tato platforma by sloužila jako poradní skupina, která by svá témata vnášela do prostoru brněnské integrační platformy. Podle aktérů je ale nejprve důležité zmapovat, kdo jsou gatekeepers v jednotlivých cizineckých komunitách. Podle diskutujících je také důležité, aby platforma/skupina sloužila pouze jako poradní skupina, aby nedocházelo k vytváření vlivových skupin.

Dále byl navržen vznik tematických skupin v různých jazycích, které by se zaměřovaly na jednotlivá témata a problémy. Tyto skupiny by nemusely být vytvořeny pouze na základě národnosti či etnicity, ale bylo by dobré je vytvořit okolo specifických cílových skupin (které mají specifické problémy) jako jsou matky samoživitelky, expati, rodiče žáků na ZŠ a podobně. Tyto skupiny by pak přenášely svá témata směrem „nahoru“, k brněnské integrační platformě, a měly by tak možnost ovlivnit strategické procesy integrace. Pro cizince je důležité, aby to, co vnesou, mělo nějaký dopad a aby opravdu byli slyšet.

Dalším návrhem, jak zapojovat cizince do rozhodovacích procesů, bylo nechat to na organizacích, které s cizinci pracují. Tyto organizace je budou zapojovat.

Důležitým faktorem je jazyk, tedy otázka toho, v jakém jazyce by taková setkávání měla probíhat – diskutující se na tom nedokázali shodnout. Jazyková bariéra je podle aktérů klíčová a jedná se o prioritu, která by měla být vyřešena před zapojením cizinců do tvorby strategií integrace.

Z důvodu jazykové bariéry bylo navrženo, aby se cizincům předkládaly dotazníky, které budou přeložené do jejich jazyků. Tyto dotazníky budou sloužit ke zjišťování jejich potřeb a návrhů ke směřování integrace. Tato varianta ale byla později zavrhnuta, jelikož nepodporuje participaci a setkávání.

V diskuzích se objevovalo, že je důležité vůbec informovat cizince o tom, že nějaká strategie integrace existuje, jaké jsou její výstupy, témata a aktivity. Cizinci často nemají s takovými přístupy zkušenosti, nejsou zvyklí participovat na tvorbě strategií. Je proto důležité je informovat také o možnosti zapojení, a to hned ze začátku jejich příjezdu – na cizinecké policii, předat návody a letáky k možnosti participace.

Diskutující se shodli na tom, že město musí dát podnět k tomu, aby se cizinci začali zapojovat do tvorby strategií integrace. Cizinci k němu musí mít důvěru, město by se mělo prezentovat tak, aby byla důvěra dobře nastavena. Je také důležité, aby město zohledňovalo názory cizinců nejen při tvorbách strategie integrace, ale také v ostatních záležitostech. Bylo navrženo, aby se názory cizinců zohledňovaly také na dalších odborech, které s nimi souvisí (v tom, co již existuje). Je potřeba mainstreamovat stávající služby a témata a potřeby cizinců zohledňovat na různých odborech.

Město by zároveň mělo systematicky a neustále mapovat potřeby a zjišťovat bariéry integrace. Město i kraj by měly být pro-aktivní, spolupracovat spolu v tématu zapojování cizinců a jejich zaměstnávání.

Do procesu zapojování cizinců by se měly zapojit městské části, ve kterých cizinci žijí. Městské části by pak mohly zapojovat cizince, kteří by měli možnost ovlivňovat dění přímo v místě jejich bydliště.

PROBLÉM 5: Chybějící finanční prostředky pro implementaci strategie

Nedostatek finančních prostředků byl identifikován jako klíčová překážka pro efektivní naplňování Strategie integrace cizinců. Organizace a instituce zapojené do integračních aktivit čelí finanční nejistotě způsobené těžko dostupnými zdroji a nesystematickou dotační politikou. Tento stav omezuje schopnost pružně reagovat na aktuální potřeby a zajišťovat kontinuitu a udržitelnost dlouhodobě úspěšných projektů.

Jedním z navrhovaných řešení bylo zavedení dotačního titulu zaměřeného na integraci cizinců. Tento nástroj by umožnil financování nejen neziskových organizací, spolků a příspěvkových organizací, ale také městských částí, škol či fyzických osob, jako jsou sami cizinci. Zavedení takového titulu by však mělo předcházet vytvoření akčního plánu, který by zmapoval současnou síť projektů, identifikoval jejich mezery a zajistil transparentnost a koordinaci celého systému. Účastníci diskuze však vyjádřili obavy, že zavedení dotačního titulu může vést ke zvýšení byrokratické zátěže a konkurenčnímu boji mezi jednotlivými aktéry, což by mohlo narušit již existující spolupráci. Sjednocení a zjednodušení systému podávání žádostí bylo označeno jako klíčové pro eliminaci těchto problémů.

Alternativním návrhem bylo zřízení nadačního fondu města Brna. Tento fond by měl být pružnější a umožňoval rychlejší a flexibilnější financování projektů zaměřených na integraci. Přesto většina aktérů považovala za nejefektivnější přímé financování projektů a organizací přímo z rozpočtu města. Finance by měly být vyčleněny s ohledem na aktuální počty cizinců v Brně a směřovány do prioritních oblastí, jako jsou terénní služby, komunitní práce a podpora interkulturních pracovníků.

Nadační fond města Brna, navrhovaný jako pružnější nástroj financování, naráží na několik zásadních překážek. Prvním problémem je závislost na stabilním přísunu financí. Pokud by fond čerpal prostředky pouze z příspěvků města či dárců, mohl by být ohrožen nedostatkem prostředků a neschopností dlouhodobě plánovat financování. Fond by navíc vyžadoval robustní administrativní zázemí pro správu darů, reporting a dodržování pravidel, což by zvyšovalo náklady na jeho provoz. Také by bylo nutné zajistit transparentnost v rozhodování, což může být při více zdrojích financí a různých zájmových skupinách složité. Další komplikací je potřeba získat širokou podporu od všech zainteresovaných stran, což zahrnuje nejen město, ale i dárců a organizace. Bez jasně definovaných pravidel a správy může být nadační fond vnímán jako neefektivní nebo netransparentní nástroj.

Přímé financování projektů a organizací z rozpočtu města bylo označováno jako nejefektivnější řešení, avšak jeho realizace je zásadně omezena svou podstatou. Tento mechanismus financování je zpravidla zaměřen výhradně na příspěvkové organizace města a další subjekty zřizované městem, což automaticky vylučuje široké spektrum

klíčových aktérů, kteří hrají důležitou roli v integračních aktivitách. Tento limit vede k nerovnoměrnému rozdělení podpory, což snižuje efektivitu celého systému financování a může narušit dlouhodobou spolupráci mezi aktéry v oblasti integrace. Na rozdíl od dotačního titulu, který by teoreticky umožnil přístup k financím širšímu spektru zapojených stran, přímé financování ze své podstaty nezohledňuje potřeby těchto důležitých skupin. Takto nastavený systém by mohl bránit realizaci projektů s velkým potenciálem pouze proto, že jejich iniciátoři nespádají do kategorie příspěvkových organizací města nebo jiných zřizovaných subjektů.

Dalším zmiňovaným přístupem bylo zapojení soukromého sektoru. Zaměstnavatelé by mohli hrát významnou roli například pořádáním jazykových kurzů pro své zaměstnance, což by usnadnilo jejich začlenění do společnosti. Podobně byly diskutovány kurzy finanční gramotnosti, které by mohly přispět ke zvýšení samostatnosti cizinců. Někteří účastníci navrhli zapojení úspěšných cizinců do financování aktivit v jejich komunitách, což bylo hodnoceno jako zajímavý a přínosný nápad. Dále byla diskutována možnost zapojení mezinárodních organizací jako dalšího zdroje financování.

Účastníci rovněž upozornili na potřebu efektivního sdílení nevyužitých prostor a vybavení mezi organizacemi, což by mohlo snížit náklady na realizaci projektů. Bylo zmíněno, že některé organizace disponují prostory nebo technikou, které by mohly být poskytnuty dalším aktérům. Tím by se zvýšila efektivita financování a snížila potřeba dodatečných investic.

Shodně bylo navrženo, že finance na integraci cizinců by měly být navýšeny. Další klíčové téma se týkalo prioritizace rozpočtových položek a přesměrování prostředků tam, kde jsou nejvíce potřeba. Podfinancované oblasti, jako jsou terénní služby nebo komunitní práce, byly označeny za nejvíce ohrožené. Účastníci také upozornili na potřebu rychlejší reakce na aktuální trendy a potřeby komunit. Zároveň byla zdůrazněna nutnost centralizace a přehlednosti projektů, aby nedocházelo k financování duplicitních aktivit, které by mohly být spojeny do jednoho efektivnějšího programu.

PROBLÉM 6: Nevíme, jaké dopady má rostoucí diverzita na život ve městě, jak se v prostoru města projevuje a jaké mají cizinci i stávající obyvatelé města potřeby

Rostoucí diverzita v Brně vyžaduje podrobné mapování cizinců v jednotlivých městských částech, aby bylo možné lépe porozumět jejím dopadům na život ve městě. Klíčové je analyzovat nejen místa, kde cizinci bydlí, ale také jejich pohybové trasy a místa koncentrace, například v souvislosti s prací, vzděláváním či volnočasovými aktivitami. Zároveň je třeba věnovat pozornost obavám a potřebám stávajících obyvatel, které mohou vznikat v důsledku zvyšující se koncentrace cizinců v některých lokalitách. Tyto informace mohou sloužit jako základ pro konkrétní opatření směřující ke zlepšení soužití.

Pro efektivní mapování bylo navrženo zapojení terénních sociálních služeb a městských částí, které mají přímou vazbu na lokální komunitu. Zdrojem informací mohou být také školy, policie nebo další instituce působící v oblasti sociální práce. Za účelem propojení cizinců a stávajících obyvatel a monitorování jejich potřeb by mohla být vytvořena pozice interkulturního pracovníka v rámci jednotlivých městských částí. Tito pracovníci by mohli shromažďovat a analyzovat data o pozitivních i negativních aspektech soužití a zároveň podporovat vzájemnou komunikaci mezi komunitami.

Mezi navrhovanými opatřeními pro zmírnění případného napětí byly uvedeny osvětové kampaně, sousedské akce a kulturní festivaly zaměřené na představení jiných kultur. Tyto aktivity mohou ukázat, že diverzita má pro město pozitivní přínosy. K informování obyvatel i cizinců lze využít existující média, jako jsou místní zpravodaje, například formou článků v jazykových mutacích. Kulturní a volnočasové organizace mohou sehrát klíčovou roli při motivaci cizinců k účasti na dění v lokalitě, kde žijí, a tím přispět k jejich lepšímu začlenění.

Diskuze přinesla rozdílné názory na to, zda pro zlepšení informovanosti a boj s dezinformacemi využít stávající osvědčená média, nebo založit novou multikulturní platformu. Návrh nové platformy vzbuzoval obavy ohledně její správy, financování a dlouhodobé udržitelnosti.

Dalším podnětem bylo zaměřit se na vnímání vybraných prostor města očima cizinců. Tento přístup by mohl vést k lepšímu pochopení jejich chování a potřeb a usnadnit sdílení městských prostor se stávajícími obyvateli.

PROBLÉM 7: Nové problémy a jevy, které se ve městě vynořují, nejsou dostatečně popsány a podloženy daty

Současné městské prostředí čelí mnoha nově se objevujícím fenoménům a problémům, které však nejsou dostatečně popsány, analyzovány ani podloženy spolehlivými daty. Některé jevy se rozvíjí, a není v současnosti jasné, zdali je budou v blízké budoucnosti provázet nějaké problémy. Aktéři potvrzují, že chybí konkrétní spolehlivá data a objevuje se řada domněnek a nejistot kolem předpokládaných fenoménů. Jak na toto reagovat?

První věcí je mít vytvořený mechanismus, který by přinášel podložená data a informace o rozsahu problémů, a odvíjel se přitom od predikcí. Na počátku by měly stát predikce, které nejsou vůbec prováděné (spekulace o budoucím vývoji, forecasting). Nejsou rozvíjeny scénáře budoucnosti a neprobíhá žádná diskuse nad tím, co nás v budoucnosti čeká (a tím i vizemi). Zanedbávání této práce ústí v to, že fungujeme především v reaktivním systému – jsme ve vleku událostí a neustále na něco jen (zpětně) reagujeme.

Dále je potřeba vyhledávat existující data, která jsou na různých místech (OAMP, živnostenský úřad, úřad práce aj.) a soustředit je na jedno místo. Současně je potřeba vstoupit do terénu a situaci popsat (interkulturní práce). Kontakt s prostředím cizinců má různé podoby a nabízí se ho využít pro sběr informací – např. interkulturní práci, komunitní setkávání, depistáž, děti ve škole, volnočasové aktivity, rozšíření dotazníků, kurzy (adaptačně-integrační, jazykové), sociální sítě, on-line platformu (Smart Migration aj.), ambasády. Tyto komunikace by měly být dostatečně nízkoprahové, aby detekovaly nové jevy. Oproti novým tématům ale jsou i témata, která ve městě existují delší dobu, ale je jim věnována malá pozornost, přináší neřešené problémy (např. zmiňování mladí dospívající). Na ty nemůžeme zapomínat.

Druhou věcí je, jak s těmito informacemi nakládat. Měly by být určité sdílené napříč sítí organizací. Kolem nových jevů by měly vznikat sítě organizací s potenciálem se na ně zaměřit a zabývat se jimi (zmiňováno bylo průřezové téma domácího násilí, které se týká i organizací mimo integrační platformu). Diskutující upozorňují, že není zřejmé, kam by se měly problémy dále přenášet, poukazovali na úroveň MMB a státu, apelovali i na odpovědnost veřejné sféry. Pokud se má předcházet problémům, je potřeba to provádět systémově, např. potírání pracovního vykořisťování přesahuje možnosti stávajících zapojených aktérů. Integrační platforma nemůže přebírat odpovědnosti jiných – BIP a aktéři nemohou přebírat či saturovat odpovědnosti, které se váží k úřadům či zaměstnavatelům. Je potřeba disponovat kvalitní veřejnou správou a MMB podpořit – např. síťovat v tématu více na municipality v zahraničí, přenášet dobré praxe, abychom nevymýšleli, co je už vymyšlené a funkční jinde.

72

PROBLÉM 8: Paralelní světy, uzavřenost komunit cizinců a Čechů

Diskuse ukázaly, že panuje shoda na tom, že provázet majoritu s cizinci je pro integrační procesy důležité. V tomto tématu je dobré přenášet dobré praxe a zaměřit se na to, co jinde funguje, dívat se na pozitivní případy. Aktivity, které jsou osvědčené: hudba, vaření, food festivaly, zahradničení, kultura, sporty. Bylo uvedeno několik příkladů konkrétních akcí, kde se podařilo a daří taková setkávání uskutečňovat: Knihovna Jiřího Mahena pořádá akce, na které zve jak cizince, tak Čechy, dochází zde k setkávání, programy jsou v různých jazycích. Pro Čechy je motivací k účasti na takových akcí většinou to, že si mohou procvičit cizí jazyk a dozvědět se něco nového.

Podporovat vztahy mezi majoritou a cizinci by bylo dobré již od mateřské či základní školy, a to nejen u dětí, ale také u rodičů, kteří by se mohli setkávat na tematických schůzkách ve školách. Klíčovým bodem je také setkávání a propojování mládeže (cizinců navzájem a s majoritou). Cizinci se s majoritou setkávají v práci, ale většinou mezi sebou nevytváří přátelské vazby a vztahy. Bylo by dobré vytvořit prostředí, kde k takovým neformálním vzbám může docházet, bezpečný prostor, kde se budou obě skupiny cítit dobře.

Navazování vztahů mezi cizinci navzájem a majoritou je možné také skrze dobrovolnictví. Zapojení cizinců i Čechů do dobrovolnických činností jim dává prostor pro setkávání, vyměňování zkušeností a informací. Mezi dobrovolnické činnosti patří také buddy program, ve kterém by docházelo k propojení dobrovolníků ze strany Čechů

s nově přichozími cizinci. Tento program by měl za cíl provázení po neformální stránce. Podobný formát má tzv. Frau café, které funguje na principu setkávání žen různých věkových kategorií s nově přichozími cizinci (Vídeň), setkání slouží především k lepší orientaci cizinců v daném městě/státě a utváření neformálních vztahů s majoritou.

Aktéři se shodli na tom, že by bylo dobré vytvářet akce a aktivity, které zaujmou jak majoritu, tak cizince a budou mít smysl. Tyto aktivity by neměly být na sílu a vyvíjet nátlak na setkávání. Důležitým bodem je mainstreamování městských akcí tak, aby byly dostupné také pro cizince a otevřené pro všechny – tj. akce probíhající nejen v ČJ, propagace v různých jazycích apod. Veřejné akce by měly nejlépe probíhat venku, kde se skupiny potkají.

Bylo by dobré zapojit do organizace akcí a aktivit městské části, aby docházelo k vytváření spíše sousedských setkání a budování vztahů a kontaktů, a to přímo v místech bydliště. Navrženo bylo vytvoření komunitních center, kde by se mohly scházet různé skupiny lidí. Komunitní práce je velké téma, které je třeba, ale zatím nefunguje – to přináší potenciál při vytváření takových komunitních center počítat hned od začátku s cizinci.

Při organizaci aktivit pro cizince i Čechy je důležité se zaměřit na účinnou propagaci, která zaujme obě skupiny. Navrženo bylo využití známých osobností, influencerů nebo stand-up komiků, které zná jak majorita, tak cizinci.

Samo město Brno by mělo podle diskutujících také deklarovat, že o propojování majority s cizinci stojí.

PROBLÉM 9: Chybějící informovanost (na straně cizinců, institucí i veřejnosti)

Nedostatečná informovanost cizinců byla identifikována jako klíčový problém, který nevyplývá pouze z omezeného množství dostupných informací, ale také z jejich těžké dohledatelnosti, nepřehlednosti, nekonzistentnosti a decentralizace. Informace, které by cizinci mohli potřebovat, jsou rozptýlené napříč různými zdroji a často postrádají jednotný přístup či jednoduchý jazyk. Tento problém se však netýká pouze cizinců. Chybějící či nesprávné informace ovlivňují také české veřejné instituce a širokou veřejnost, které pak nejsou schopny cizincům efektivně pomoci nebo s nimi spolupracovat.

Decentralizované prostředí komunikačních kanálů bylo aktéry na integrační platformě vnímáno jako velká výzva. Přesto byla zdůrazněna hodnota stávající škály komunikačních platform, které je třeba mapovat a nadále využívat. Velký problém však představuje šíření nepravdivých nebo zastaralých informací, což snižuje důvěryhodnost a efektivitu komunikačních nástrojů. Jako jedno z řešení byla navržena důsledná správa obsahu, například mazání zastaralých informací a zapojení moderátorů. Další možností, jak zlepšit orientaci cizinců v decentralizovaném prostředí, by mohlo být vytvoření webového rozcestníku. Tento rozcestník by sloužil jako aktualizovaný návod k nalezení informací podle konkrétních potřeb, případně by mohl obsahovat registr organizací s detailním popisem jejich činností. Na provozovateli tohoto rozcestníku však nepanuje shoda.

K dosažení maximálního počtu cizinců, ke kterým se dostanou pravdivé informace, je důležité kombinovat různé způsoby komunikace. Vedle online zdrojů, jako jsou informační weby, byla zdůrazněna důležitost tištěných materiálů v jednotném vizuálním stylu a osobního kontaktu s pověřenými osobami. Přičemž, osobní kontakt se ukázal jako oblíbená forma komunikace, která umožňuje nejen předání potřebných informací, ale zároveň i jejich ověření a vysvětlení. Při veškerých způsobech komunikace je klíčové používat jednoduchý jazyk a zcela vypustit úřednické vyjadřování, které může být pro cizince nesrozumitelné.

Informovanost cizinců je úzce provázána s nedostatečnou informovaností české veřejnosti a institucí. Lepší komunikace mezi těmito skupinami by přinesla oboustranné výhody, například sdílení informací o každodenních situacích nebo mimořádných událostech. Aktéři zdůraznili, že informační kanály by neměly být rozdělovány na české a cizinecké, ale měly by být sjednoceny. Nedostatečné překlady webů institucí do angličtiny a dalších jazyků, jako je ukrajinština, byly identifikovány jako zásadní překážka. Rovněž byla zmíněna potřeba zavést větší dostupnost tlumočnicků a interkulturních pracovníků na úřadech, aby se cizinci mohli lépe orientovat v administrativních záležitostech.

Mezi další návrhy patřila informační kampaň v prostředcích MHD nebo na veřejných bannerech, která by oslovila široké publikum, a krátká instruktážní videa. Někteří aktéři navrhli zapojení influencerů z cizineckých komunit, kteří by mohli šířit důležité informace mezi těmi, kteří jinak tyto informace přehlížejí. Dále byl diskutován návrh založit

informační televizní kanál zaměřený na seniory a osoby s horším porozuměním, který by používal jednoduchý a srozumitelný jazyk.

Hlavní doporučení se zaměřují na etický aspekt komunikace, důsledné přizpůsobení informačních kanálů potřebám cílových skupin a efektivní propojení stávajících zdrojů. Je nutné nejen zlepšit dostupnost informací, ale také zvýšit důvěru v jejich kvalitu a aktuálnost.

PROBLÉM 10: Nepřístupnost všech veřejných služeb pro cizince

Diskuse ukázala, že jednou z hlavních překážek integrace cizinců do veřejných služeb je nedostatečná jazyková vybavenost pracovníků institucí a absence systémových nástrojů pro komunikaci.

Jako klíčová potřeba byla identifikována „Strategie internacionalizace“, která by zahrnovala zlepšení jazykových schopností zaměstnanců veřejných služeb a větší zapojení cizinců do samotných struktur těchto institucí. Byla zmíněna nutnost zaměstnávat více osob se znalostí dalších jazyků a s odlišným etnickým/kulturním backgroundem, což by usnadnilo komunikaci a zvýšilo přístupnost služeb. Za klíčové jazyky aktéři považovali angličtinu a ukrajinštinu/ruštinu, nicméně instituce by měly mít určitou míru flexibility, aby byly schopné reagovat v případě budoucích migračních vln.

Jedním z návrhů na řešení tohoto problému byla tlumočnická linka pro veřejné instituce, která by byla snadno dostupná a efektivní. Dále byla zdůrazněna potřeba větší digitalizace, jako jsou překladače, digitální nástroje pro orientaci v systému služeb/aplikace, které by cizincům poskytovaly přehled o tom, co kde mohou vyřídit.

Dalším bodem diskuse byla důležitost interkulturních pracovníků, kteří by mohli poskytovat cílenou podporu cizincům. Měly by být dostupnější pozice i vzdělávací možnosti pro cizince, kteří se jimi chtějí stát. Problémem ale je, že pracovníci veřejných institucí mají mezery v oblasti proklientského chování, etiky a otevřenosti komunikace, což je obecný problém, ale ještě výrazněji se projevuje vůči cizincům. Interkulturní pracovníci tak musejí suplovat nepřístupnost zaměstnanců institucí (cizinci tam pak nechtějí chodit, bojí se, produkuje to konflikty nebo díky tomu cizinci nedosáhnou na svá práva) a nemohou se věnovat širšímu spektru integrační činnosti v oblastech, kde jsou nenahraditelní (terénní práce, komunitní práce apod.)

Účastníci také poukázali na absenci dobrých praxí ze zahraničí, které by mohly sloužit jako inspirace. Jako příklad byla zmíněna akce pořádaná radnicí v Curychu, kde se cizinci mohou setkávat na radnici nad kávou a bábou a získávat důležité informace (účastníci uvažovali nad formou veletrhu s tematickými stánky s poradenstvím a informacemi). Dalším příkladem byla Vídeň, kde probíhá systematické začleňování cizinců do veřejných služeb.

Při podrobnější diskusi o tom, které všechny instituce by měly být cizincům otevřenější, se diskutující shodli na tom, že je třeba realitu zmapovat, protože takových oblastí a institucí je skutečně hodně. Příkladem je třeba oblast školství, kde cizinci často čelí odmítnutí ve školách, kam dojdou fyzicky se optat na zapsání svého dítěte – jsou odmítnuti a nevědí ani, jaká mají práva, nebo jim není umožněno žádost podat. A to i přesto, že existují finanční prostředky na podporu cizinců ve školách, školy ale mají nízkou motivaci tyto zdroje čerpat. Podobný je příklad pedagogicko-psychologických poraden (PPP), kterým cizinci nerozumí, nechodí tam či pokud tam dojdou, PPP s nimi často neumí pracovat. V této oblasti obecně chybí přenos zahraničních zkušeností, mapování potřeb zaměstnanců institucí a cizinců tak, aby mohly být vytvořeny vhodné podpůrné nástroje pro cizince i instituce.

Pro zlepšení situace byla navržena koordinace odpovědnosti mezi městem, krajem a dalšími aktéry.

Zpracoval SocioFactor s.r.o.

Daliborova 631/22, Ostrava–Mariánské Hory, 709 00

Vydal Magistrát města Brna

Odbor sociální péče, Oddělení sociálního začleňování

Anenská 10, 602 00 Brno

Vyšlo v roce 2024